

Rusya, mütareke teklifini reddetti

Finlândiya hududunda bir buçuk milyon Sovyet askeri var

Büyük taarruz için bu kuvvet dahi kâfi görülüyor, Rusyada terhis edilen efrad tekrar silâh altına alındı

Finler 5 Sovyet bölüğünü daha imha ettiklerini bildiriyorlar

Sovyet - Finlândiya hududunda bir Fin müfrezesi

Moskova 12 (Röyter ajansı bildiri) — İtımad edilen bir kaynaktan haber alındığına göre, Polonya Ukranyası ile beyaz Rusyanın işgalinden sonra terhis edilen bir kısım Kızılordu ihtiyat efradını (Devamı 9 uncu sayfada)

Moskovanın cevabı

Cevah, verilen müddetin hitamından iki saat sonra Cenevreye vardı

Cenevre 12 (Husufi) — Finlândiyanın 13 ler komisyonu bugün mesaisine devam etmiştir. (Devamı 3 üncü sayfada)

İstanbul en yakın zamanda adliye sarayına kavuşacak

Müddeiumumî avukatlara cevap vererek mahkemelerin bugünkü dağılık vaziyetinin mücbir sebeplerden ileri geldiğini söylüyor

İstanbul barosu umumî heyetinin geçen Cumartesi günü yaptığı senelik toplantısında, avukatların derdleri konusuna yeni teşkilât münasebetiyle adliye binasına nakli meselesi bazı tenkidleri davet etmiş ve içtimain merkezi sıklıkla teşkil eylemiştir. Bu arada söz alan avukatlar, mahkemelerin ayrı bir binaya taşınması keyfiyetinin birçok güçlükler doğurduğunu söylemişlerdir. Bir muharririmiz dün İstanbul müddeiumumîsi Hikmet Onatı ziyaret ederek, kendisinden bu husustaki düşüncelerini sormuştur. Müddeiumumîsi cevaben şu beyanatta bulunmuştur:

— Mahkemelerin bir binada toplu bir halde bulunması, Vekâletin de, bizim de arzumuzdur. Bu arzuda biz de Baroyla beraberiz. Ancak, zaruretler, bugünkü vaziyeti doğurmuştur. (Devamı 3 üncü sayfada)

Hikmet Onat

Millî Şef

Kayseri 12 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü bu sabah saat 9 da husufi trenle şehrimizden geçerek Sivasa gitmişlerdir.

Sivas 12 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü saat 15,30 da husufi trenlerle şehrimizi şereflendirmişler ve otomobillerle ufak bir gezintiden sonra Erzuruma müteveccihen yollarına devam etmişlerdir.

Hükümetin hayatı ucuzlatacak güzel bir tedbiri

İthalât takas primlerinde yeniden tenzilât yapıldı

Ankara 12 (A.A.) — Beynelmîlel şartlar dolayısıyla, ithalât zorluklarını bertaraf etmek için tevessül edilen tedbirlerden maada, hayat pahalılığına müessir olan (Devamı 9 uncu sayfada)

İtalya ve Almanya

İtalyanlar "Eiz Almanyann yanında otomatik surette harbe girmek için taahhütte bulunmadık", diyorlar

Roma 12 (A.A.) — Corriere Dellasera gazetesi, büyük faşist konseyi ruza mesinin, İtalyan vaziyetinin gayet sarif (Devamı 3 üncü sayfada)

Tasarruf ve Yerli Malı Haftası Başvekilin nutkile başladı

Refik Saydam, ihracatımızın artması, dahilde spekülatif fiat tereffüleri ve millî para mevzularına temas eden çok mühim beyanatta bulundu

Başvekilin nutkundan bir parça

«Dünyanın en dağdağalı bir devrinde yaşıyoruz. Türk milleti vakur ve temkinli duruşu samimî birlik manzarası ile bütün cihanın nasıl takdir nazarını celbediyorsa hakkında fena düşüncesi olanları da o kadar hayrete düşürmektedir. Türk milleti dostluklarına sadık, açık kalble kendi millî hududları dahilinde sakin çalışmak ve yaşamak azmindedir. Bu birliği, bu sükûna ve bu çalışma azmini bozmak isteyenlere iyi gözle bakmaz.»

Refik Saydam Ankara Halkevinde nutuk söylerken

Ankara 12 — Başvekil doktor Refik Saydam bugün saat 16 da Halkevinde söylediği bir nutukla onuncu tasarruf ve yerli malı haftasını açmıştır. Bu münasebetle Halkevinde yapılan toplantıda, Vekiller, meb'uslar, Vekâletler erkânı, matbuat mümessilleri ve kalam (Devamı 8 inci sayfada)

7 ev soyan 50 yaşında bir kadın yakalandı

Evlere kendine mahsus bir kurnazlıkla giren kadın hakkında adli tahkikata başlandı

50 yaşında bir kadın, Eyüb ve civarında 7 tane ev soyduktan sonra, yakalanmış ve hakkında adli tahkikata başlanmıştır. (Devamı 8 inci sayfada)

Boşanmalar niçin çoğalıyor, kabahatli kadın mı, erkek mi?

Avukat İhsan Mukbil: "Yuvayı erkek yıkıyor. Bana fazla söyletmeyiniz. Uzun meslek hayatımda tetkik ettiğim acı hakikatlerin muhassalasası bir faciadır,, diyor

Anketi yapan: Suad Derviş

Yuvayı yıkanın kadın değil, erkek olduğu bahsinde benimle birleşen avukatlarımızın fikirlerini neşre devam ediyorum. Avukat İhsan Mukbil diyor ki.

— Boşanmalarda amil ve kabahatli pek cüz'i istisnasile kocadır.

Yanlış hatırlamıyorsam Madam Remontnon. «Yuvayı yapan da, yıkan da dişi kuştur» demiş.

(Devamı 9 uncu sayfada)

Yuvayı yıkan kadındır
Yazan: Nusret Safa Coşkun
Yarınki sayımızda

İhsan Mukbil Ben

Hergün

**Pahalılık hareketinin
Bir ucu ihracat işine
Dayanır**

E. U.

Muhtelif eşya fiyatlarında görülen pahalılaşma hareketi birkaç hafta var ki, günün meselesi haline geldi.

Gazetelere bakıyorsanız, muharebenin daha ilk günlerinde başlamış olan pahalılaşma hareketinin devam ettiği noktasında müttetikler. Bu hareketin bilhassa manifatura eşyası üzerinde görüldüğünü söylüyorlar ve ihtikardan bahsediyorlar.

Hadise doğru ve hadise üzerinde gösterilen asabiyet te tamamen yerindedir.

Dün şahsan tecrübe ettim. Alışkın olduğum bir manifatura maddesini alacaktım. Pazarsız satış kanununun yapılmamasından yarım asır evvel tatbiki başlamış olan çok eski bir mağazaya gittim, aldığım madde için benden 695 kuruş istediler, halbuki pek iyi hatırlıyorum, geçen sene aynı madde için 495 kuruş vermiştim. Yükselme nisbeti yüzde 40 dır.

★

Hadisenin sebebini arayanlar derhal hükümlerini vererek:

— İhtikar, damgasını yapıyorlar.

Bu kelimeyi herhangi bir zamanda bir maddenin fiati göze görünmeyen bir sebeple yükseldi mi mutlaka işitmişimdir, fakat idari tedbirlerle önüne geçilmiş olduğunu hiç hatırlamıyorum. Yalnız bu defa müstesna bir harekete şahid oldum.

Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu ticaret kaidelerini sadece nazari olarak değil, ameli olarak ta öğrenmiştir, bütün mekanizmasını bildiğini gösterdi.

Bir müddettenberi şahid olduğumuz fiat yükselişinde ihtikarın gerçekten mühim bir rolü vardır ve Ticaret Vekili bu rolü tesirli bir hale getirmenin nasıl mümkün olabileceğini derhal bulmuştur, ithah ettiği tedbirler arasında bilhassa iki tanesini çok mühim buluyoruz:

1 — İthalat tüccarının dışardan getirttiği malı bankay terhin ederek veya bir müddet gümrükte bırakarak piyasaya çıkarmadan önce fiatların yükselmesini beklemesi mümkündür, bankalar bu yolun takib edilememesi için mal üzerine avans verme muamelesini tatil edeceklerdir.

2 — Gümrüklerde vaktile Almanya'dan getirilmiş, fakat tarifinin hangi maddesi hükmüne gireceği noktası üzerinde tereddüd edildiği için çıkarılmamış 2 milyon liralık manifatura eşyası vardır. Bu eşya bir defaya mahsus olmak üzere asgari tarife göre gümrüklendirilerek çıkarılacaktır.

Görülüyor ki Ticaret Vekili çok iyi bildiği mekanizmanın en can alacak dışlisini derhal görmüş ve bu dışliyi işletmekten alıkoymak tedbirini de hemen bulmuştur. Yalnız bu tedbirlerle vaziyetin muharebeden evvelki hale geleceğini ümid edersek kendi kendimizi aldatmış oluruz.

Pahalılaşma hareketinde biri önüne geçilebilecek, diğeri de geçilemeyecek iki vaziyet vardır. Önüne geçilebilecek vaziyete Ticaret Vekili en doğru tedbirlerle karşı koymuştur, bunun tesirini muhakkak ki göreceğiz, fakat bir de önüne geçilemeyecek vaziyet vardır ki, o da doğrudan doğruya harbden doğmaktadır, tabiidir.

★

Dün bir manifatura taciri ile konuşuyordum. Bana şunları söyledi:

— Her şeyden evvel bu mağazanın sermayesinin mahiyetini tesbit etmek lâzım. Eğer bu sermaye şu kadar bin liradan ibaretse ve ben elimde mevcut malı satıp şu kadar bin lirayı topluyarak bu işten çekileceksem ortada mesele yoktur, malımı dükkânı fiatile verebilirim, yok eğer benim sermayem şu kadar fanilâ, pijama, kravat, kumaş vesaire şeklindeyse ve ben bu ticarete devam edeceksem o zaman her sattığım malın yerine derhal yenisini koyacağım için malımı günün piyasasına satmak mecburiyetinde olduğum aşikârdır.

★

Dün konuştuğum manifatura tacirinin fikri doğru mudur, değil midir, düşünmiyelim, yalnız işaret edelim ki, bu fikir sadece tek adama ticaret değildir, büyük, küçük birçok ticaret müntesibinin de aynı muhakemeyi yürütmekte olduğu muhakkaktır. Bu bakımdan şahid olduğumuz pahalılaşma hareketinin ihtikar haricinde kalan kısmı dış piyasaya daya-

Resimli Makale:

La Rochefoucauld der ki..

Bir fikir bir efbiseye benzer, bir yüzü eskidikten sonra da tersi de kullanılır, hattâ ıztırar halinde tersi de kullandıktan sonra eskimiş olan ilk yüzüne avdet etmek mümkündür.

Yer yüzünde yeni fikir, yeni teşebbüs, görülmemiş hareket çok azdır. İnsanım mehabeti eskiyi yeni gibi gösterip gösterememesinde, asırlarca evvel bilinen bir fikirden yeni bir menfaat çıkarıp çıkaramamasındadır.

SÖZ ARASINDA

Bomba mucidi 13 Yaşında bir çocuk

13 yaşlarında bir İngiliz talebinin yeni bir bomba icad ettiğini bu sütunlarda okumuşsunuzdur. İlerinin yüksek âlimi diye anılan bu çocuğun icadını, fen adam'arı alâka ile karşılamakta. Resimde kendisini bir makine ile uğraşırken görüyorsunuz.

Kanadalı beşizlerin teberrüü

Kanadalı beşizler, muhafızları vasıtasıyla Kanada Kızılhaçı cemiyetine 200 İngiliz lirası teberrü etmişler ve: «Kusura bakmasınlar, biz çocuğuz, kumbaraımızda bu kadar para birikmişti. Onları verdik!» demişlerdir.

nır, dış piyasada ise gerçekten az çok yükselme vardır ve bu yükselme oradan getirttiğimiz mallar için bizde de tesirini gösterecektir ve tabiidir. Bütün mesele dış piyasa ile iç piyasa arasında müvazene muhafaza edebilmektir. Bu ise ihracatımızın artmasına, yani haricetin mal getirtebilmeliğimiz için, istediğimiz kadar getirtebilmeliğimiz için elimizde fazla miktarda eonebi parası bulunmasına bağlıdır. Bizce muadelenin en güç noktası da buradadır.

★

İstatistiğin gösterdiği hakikat şudur: Türkiye üç ay evveline gelinceye kadar ihracatın yüzde 70 ini Orta Avrupa yapıyordu, ithalatın bir o kadarını da oradan temin ediyordu. Bugün o yol kapanmıştır. Şimdi bizim için mesele, büyük mesele ithalat kanalını olduğu gibi ihracat kanalını da serbest memleketlere çevirebilmektir, ve anlaşılıyor ki bu yol üzerinde yürütmektedir. Bunun yapabileceğimiz takdirde muhtelif eşya fiyatlarında gördüğümüz yükselme hareketinin çok hafif kalacağına inanabiliriz.

E. U.

Hergün bir fıkra Tehlikeli sahne

Tiyatronun en kıymetli aktörüne, yeni piyeste bir rol vermişlerdi. Aktör ikinci perdede yüksek bir yerden sahneye yüzü koyun düşecekti. Aktörün düşüşü zaman yarıcıması ihtimali pek fazla idi. Tiyatro müdürü bunu gözönünde tutarak, aktöre benziyen birini bulmuş, ve piyesteki rolün bu kısmını ona yaptıracaktı. Aktöre haber verdi:

— Hiç korkmayın, size benziyen biri bulundu, tehlikeli sahnede sizin yerinize o çıkacak.

Aktör, tiyatro müdürüne rica etti: — Ne olur, dedi, ona söyleyin; şimdi benim evime kadar gitsin; karrama, bu gece eve gitmiyeceğim de haber verip buraya dönsün!

İngiltere Kral ve Kraliçesi harbdenberi ilk defa tyatroya gittiler

İngiltere kral ve kraliçesi harbdenberi ilk defa olarak tyatroya gitmişlerdir. Mütemadi teftişleri yüzünden epeyce yorulmuş bulunan kraliçe, seyrettiği neşeli revüleri büyük bir hazla seyretmiştir.

Napolyon büyük burunluları severmiş!

Napolyonun buruna pek ehemmiyet verdiğini biliyor musunuz?.. Askerlerinin, zabıt ve kumandanlarının burunlarını tetkik ederek büyük burunlu olanları terfi ettirdiği, zira bu gibi insanların cesur çıktıklarını tecrübe ile anladığı bir tarihî vakiadır.

Ağa Han yarış atlarını sattı

Üç defa Derby yarışlarını kazanmış olan meşhur Ağa Han, yarış atlarından 33 tanesini, 45 bin İngiliz lirasına satmıştır. Satış iki saat içinde olup bitmiş, en pahalı atları Amerika'lılar almışlardır.

Artık mes'ud olarak Dolaşan eski haydut

Amerikalıların meşhur haydutlarından Alkapone'nin serbest bırakıldığı bu sütunlarda yazmıştık. Boş bir adada bulunan Alkatroz hapisanesinde sekiiz sene ömür çürüten Alkaponeyi burada mes'ud bir halde otomobile gezerken görüyorsunuz.

İngilterede yat ve kotra sahibilerine askeri vazifeler verildi

İngiltere bahriye nezareti neşrelediği bir emirname ile bütün kotra, yat, motor sahiblerini askeri vazife ile mükellef kılmıştır. Bunlar istikşafalarda vazife göreceklerdir. Bilhassa tahtelba hir ve mayn aramalarında bunlardan büyük istifadeler temin edileceği muhakkak addedilmektedir.

Bu gibi bahri merakib sahibleri bahriye nezaretinin bu emirnamesinden fevkalâde memnun olmuşlardır. Nezaret onlara «fahri zabıt» rütbesini vermiştir. Fakat her bir yat ve kotraya bir bahriye çavuşu ikame eylemiştir.

İngiliz Kralı cepheye giderken

İngiltere harbiye nezareti, kralın cepheye vaki olan seyahatini gizli tutmak istemiyor, fakat kral bu kararı bozarak:

— Tebaamın benim nerede bulunduğumu bilmesi hakkıdır. Fransaya yapacağım seyahatin haberini Alman kaynaklarından almamalıdır demıştır. Bunun üzerine de Londra matbuat bürosu bir bültten neşrelemiştir.

Sözün kısası

Mukavele.. Muahede..

E. Ekrem Talu

Umumi Harbden sonra kulaklarımızda sık sık şöyle sözler akseder oldu:

— Filân devlet falan devletle aramızdaki dostluk, ademi tecavüz, ticaret veyahud diğher herhangi bir mevzu dair olan mukavelemin hükümsüzlüğünü ilân etmiş!

Bu türlü haberleri duyan ve dünyanın bu gayri makul vaziyeti içinde hâlâ makul olmağa çalışan adam kendi kendine şöyle bir sual soruyor:

— Madem ki muahede ve mukavelelerin altına konan imzaya riayet eden yoktur, o halde cihan diplomatlarının hâlâ anlaşma peşinde koşmalarına ne lüzum var?

Hakikat budur ki, bir iki devlet istisna edilecek olursa diğerleri beşeriyete çok çirkin ve gayri ahlakî bir misal göstermektedirler. Hatta içlerinde bazıları daha da ileriyeye giderek, ahde vefa göstermek düristlüğünde bulunan milletleri, zamanın icablarını takdir edemeyecek kadar geri, miskin ve zavıf telâkki ediyorlar.

Bir muahedenin altına imza koymayı neticesiz bir merasimden ibaret sayan devlet adamları bizzat kendi yurddaşlarına da sumisal olmak suretile fenalık ettiklerini idrak eylemiyorlar mı?

Ahde vefa sosyal hayat ve nizamın temel taşlarından biri ve belki en önemlisidir. Her ferdin gündelik hayatta giriştiği bütün işler o ferdi diğer ferdlere bağlayan bir sürü mukavelelerin mukayyedir. Herkes bu mukavelelerin bazan faydasını, bazan da zararını görür. Lâkin her ne pahasına olursa olsun o mukavelelere sadakat göstermekle mükelleftir. Aksine hareket ettiği takdirde sosyal camianın dahilindeki yeri kendisine dar gelmeğe başlar.

Dünya atüst olmamak için vapurların, trenlerin vaktinde kalkmaları, sokaklarda arabaların sağdan gitmeleri, esnafın tam ölçü ve terazi kullanması, borçlunun borcunu ödemesi, komşunun komşuluk haklarına riayet eylemesi, mektubların sahibinin eline vaktinde erişmesi, kavinin zavıfı ezmemesi, devletin vatandaşına, vatandaşın devlete saygı ve müzaheret göstermesi lâzımdır. Ve bütün bunlar zımni birer mukavele ile kurulmuş vaziyetlerdir.

Hergün imzasını inkâr eden, taahhüdünden nükül eyiyen, muahedeleri bozan devlet adamlarını beşeriyet düşmanı ad etmek yanlış değildir. Bugün içinde çırpındığımız buhranın başlıca sebebi, bu çirkin göreneğin doğurduğu ahlak bozukluğudur.

Bu ahlak bozukluğunu düzeltmek için gelecek nesiller epey zahmet çekeceklerdir. Zira, sosyal nizamın iadesi, insanlara hakkaniyet, düristlük ve ahde vefa mefhumlarını iadeye bağlıdır.

Bu acı düşünceyi tadil eden tek bir tesellimiz, biz Türklerin, bu kötü gidişin çok şükür dışında bulunduğumuzu bilmeğdir.

Necib Türk milleti verdiği sözün kutsiyetini Tanrısının kutsiyeti ile bir tutar. «Söz bir, Allah bir!» darbimeseli türkçedir!

E. Ekrem Talu

Bir amele 7 metre yüksekten düşüp yaralandı

Sultanhamamında Ata Refik mağazasına aid enkaz işlerinde çalışan amelelerden Karahisarlı Hüseyin, dün birinci kat mendirlerini yıktığı sırada 7 metre yükseklikten düşerek başından ağır surette yaralanmıştır.

Yaralı amele ifade veremeyecek bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Bir tramvay bir kamyonla çarpıştı

Sirkeci - Topkapı hattına işliyen vatman Hasanın idaresindeki tramvay, Taşkasab virajını dönerken, karşı taraftan gelen şoför Salâhattin'in kul lanmakta olduğu kamyonla çarpışmıştır. Bu müsademede kamyon ve tramvay ehemmiyetli surette hasara uğramışlardır.

TAKVİM

BİRİNCİKÂNUN											
Kısmi sene 1355				13				Arabi sene 1355			
İkinciteyin 80				Resmî 1913				Kasım 89			
ÇARŞAMBA											
GÜNÜŞ						İMSAN					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
7	14	33									
Zilkade						2					
Oğle İkinci Akşam											
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
12	08	14	28	13	41	18	19	1	18	19	18
V.	7	27	47	12							

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Bir arkadaşta şu fıkrayı okuduk:

— İhtikardan, gittikçe azıtan, gemi aızıya alan piyasa soygunculuğundan konuşuyorduk. Bir arkadaş, başından geçen şu vak'ayı anlattı:

— Benim arabamın cam sileceğini, ikide birde aşırırlar. Ehemmiyetli bir şey olmadığı için, her çaldıkça yenisini alırım. Şu bir ay içinde de üç tane aldım. Araya en çok on günlük fasıllar girmiştir.

Birincisini eskisi gibi altmış kuruştan verdiler. İkincisine, 65 kuruş istediler. Üçüncüsü için ise 125 kuruş.

Bu utanmazlık karşısında sinirlenip dükkândan çıktım. Fakat sonra memlekette bir ihtikar komisyonu kurulduğunu ve namuslu vatandaşların bu komisyona vak'a ve vesika hazırlayarak yardım etmekle mükellef bulunduğunu dü-

şündüm. Mağazamın karşısındaki bir tanıdığa baş vurarak, biraz evvel pazarlık ettiğim cam sileceğini almasını rica ettim.

— Dostum gitti.
— Biraz evvel ayırdığımız âleti veriniz. İşte 125 kuruş Demiş.
Fakat satıcı, üstünden beş dakika geçmeden bu kere: — Evet verelim ama, «125» e olmaz 135 kuruş isterim! Buyurmuş. Hem de bu insafsızlığı bir faturaya geçirmekten de çekinmemiş.

Arkadaşım bir elinde silecek, birinde fatura ile geldi. Ben de faturayı komisyonu gönderdim. Ne cevap alsam beğenirsiniz?

— On beş kuruş pullu bir istida ile müracaat ediniz!

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

TELGRAF HABERLERİ

Almanyanın Holândaya taarruz edeceği şayiaları tekrar meydana çıktı

Hududun hemen tamamen kapanması ve hudud civarındaki hazırlıklar buna delil gösteriliyor

Londra 12 (A.A.) — İngiliz gazetesine, askerî sahada bilhassa Holândanın vaziyetle alakadar olmaktadır.

Daily Express gazetesinin askerî muharriri diyor ki:

Almanya - Holânda hududunun hemen tamamen kapanması, Almanyanın Holândaya karşı bir kış taarruzuna geçeceğine işaret eden delillerden birisidir. Nasıl Finlândiyada mütecaviz, göllerin donması sebebiyle bir kış taarruzu nu nazarı dikkate aldı ise, vaziyet Holândada da aynıdır. Burada da, müdafilerin su hatları, soğuk hava neticesinde buz tutabilir. Bu sebeple Holândada da bir kış seferinin avantajları mevcuttur. Diğer ta-

Almanlar Polonyada 5.000 kişiyi daha idam etmişler

Paris 12 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Polonya istihbarat merkezi, Almanlar Polonyada, kutale devam ettiklerini haber vermektedir. Poznan eyaletinde, her sınıfa mensub beş bin kişi, tekmil edilmiştir. Almanlar, her tarafta, entellektüel sınıfa ve ruhban sınıfına mensub kimineleri rehine tutmaktadırlar. Bu imha u-mlüne rağmen, Polonya mukavemeti a-zaınamaktadır.

Manş tüneli

Harb biter bitmez tünelin inşasına başlanacak

Paris 12 (Hususi) — Fransız nafia nazırı de Monzie mecliste beyanatta bu tünelle, harb biter bitmez, beynelmilel bir zaruret mahiyetini iktisab etmiş bulunan Manş tünelinin inşasına teşebbüs edilmesinin mutasavver olduğunu söylemiştir.

Manş denizi altından açılacak olan bu tünel, Şimali Fransa sahilini İngiltereyle bağlayacaktır. On dokuzuncu asrın son senelerinde ortaya atılan bu tasavvur, zaman zaman tazelenmiş, fakat hiç bir vakit tatbikat sahasına konulmamıştır.

Estonya orduları başkumandanı Stalinle bir saat görüştü

Moskova 12 (A.A.) — Stalin, dün Estonya orduları başkumandanı General Laidoner'i kabul etmiştir. Kabul esnasında Molotov ve Vorosilof ile Estonya orduları bir saat kadar görüşmüştür.

Cah'iyede yeni iki tayin

Ankara 12 (Hususi) — Eski Kayseri heyet-i Adli Rayman Ankara vilayeti idare heyet-i azalığına tayin edilmiştir. Varto kaymakamı Cemil Sargut da Burdur müfettişliğine tayin olunmuştur.

İtalya ve Almanya

(Bastarafı 1 inci sayfada)

İtalya harice anlattığını söyleyerek, İtalyanlar, Almanya ile bir safta, otomatik olarak harbe girmeye taahhüd etmedikleri yazmaktadır.

Milânoda çıkan bu gazete diyor ki: İtalya tarafından hüsnü niyetle alman taahhüdü, aynı hüsnü niyetle de-tilinmiştir. Fakat bu taahhüdlerin Al-manya ile birlikte otomatik surette harbe girmeye taahhüd ettirmeye şaşıktır. İtalya mevzu bahis olamaz. Zira, ni-yetle harbe girmeye taahhüd edilmiş ve bu kararlar verilirken mesru men-faati nazarı itibara alınmak icab eder.

Bremen transatlantığı Almanya döndü

Bir İngiliz tahtelbahiri gemiyi gördü, fakat torpillemedi

Londra 12 (Hususi) — Harb patladığı sırada Amerikadan Avrupaya hareket etmiş bulunan 51 bin tonluk Alman transatlantik gemisi «Bremen», Sovyetlerin Murmansk limanına iltica ederek İngiliz donanmasının takibinden kurtulmuştu.

«Bremen» bu sabah Şimal denizinde, bir İngiliz tahtelbahiri tarafından görülmüştür. Gemi, tahtelbahirin torpil menzili dahilinde bulunmakla beraber, batırılmamıştır. Çünkü mürettebatını kur-tarmağa imkan görülmemiştir.

Tahtelbahir «Bremen» i tevkiif edememiştir. Çünkü bu geminin sürati, tahtelbahirinkinden pek daha fazladır.

Akşam geç vakit Alman radyosunun verdiği bir habere göre, «Bremen» bir Alman limanına varmağa muvaffak ol-muştur.

Hitleri idama mahkûm eden Almanlar

Berlin 12 (A.A.) — Royter: Kaçak olarak çalışmakta olan «Serbest Alman radyosu» nun spikeri bu sa-bah yapılan bir neşriyat esnasında şöyle demiştir:

«Hitler, senbest Almanya cemiyeti hak kınızda idam hükmünü vermiştir. Size Almanyayı Alman milletine teslim et-mek ve harbe nihayet vermek için yüz günlük son bir mühlet veriyoruz. Bu ta-lebimizi yerine getirdiğiniz takdirde Al-manyadan sağ solum ayrılabileceksiniz. Aksi takdirde, bu mühletin hitamında öldürüleceksiniz.

Hitler, bu iltimatı ciddi bir suret-te nazarı itibara almalısınız. Zira icab eden bütün tedbirleri aldık ve hiç bir se-dâmet çaresi bekliyoruz. Buna bi-naen şimdi karar vermek size aiddir.»

İstanbul en yakın zamanda adliye sarayına kavuşacak

(Bastarafı 1 inci sayfada)

Biz, en ehven olan şekli tercih ediyoruz. Tapu dairesinde bulunan mahkemeler yakında eski Şürayı Devlet binasına nak'edilecektir. Burası, adliye sarayına yakın olduğu için, avukatların da işlerini kolaylaştırmak maksadıyla seçtik. Esasen, bu da muvakkat bir zaman içindir. Yeni adliye sarayının yapılması, bu mahzur ta-mamile ortadan kalkacaktır.»

Müddeiumumi, dün yanında adliye sarayı projesini yapan mimar Asım oldu-ğu halde, Sultanahmede giderek arsa ü-zerinde tetkiklerde bulunmuştur.

Rumen - Alman ticari müzakereleri

Bükreş 12 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Bükreşte toplanan Alman ve Romanya heyetleri, 1938 de aktedilen Almanya - Romanya ticaret anlaşmasının tatbika-tını yeni ahval ve şeraitte uydurmak ü-zere müzakereye devam etmekte idirler.

Beynelmilel vaziyetin tevdi ettiği zor-luklara ve bunların Romanya piyasasın-daki akislerine rağmen, müzakere neti-cesinin müsaid olacağı ümid edilmekte-dir.

Londra 12 (A.A.) — Abluka nazırı Cross, Avam Kamarasında bir suale ce-vab vererek:

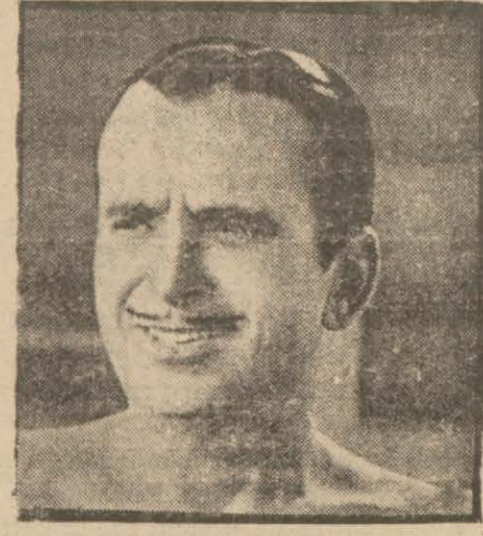
«Aldığım malûmata nazaran Bükreşte cereyan eden Alman - Rumen müzake-releri henüz bir neticeye varmamıştır» demiştir.

Nazır, hükümetin Romanya ihracatını İngiltereye çevirmekteki ehemmiyeti göz den kaçırmadığını temin eylemiştir.

Gümüşhanede zelzele

Gümüşhane 12 (A.A.) — Bu sabah saat 4 te burada oldukça şiddetli ve birbirini müteakib üç defa zelzele ol-muştur. Hasar yoktur.

Douglas Fairbanks kalb sektesinden öldü

Meşhur sinema artisti Douglas Fairbanks Santa - Monica 12 (A.A.) — «Kaliforniya»:

Meşhur sinema artisti Douglas Fairbanks kalb sektesinden ölmüştür. 55 ya-şında idi.

Son Posta — Douglas sessiz sinema-nın en meşhur simalarındandı. Beyaz per-dede kendine mahsus bir janr yarat-mıştı. (Zorro), (Bağdad hırsızı) gibi film-leri hâlâ hatırlanmaktadır.

Tan gazetesinde müessif bir hâdise

Aldığımız malûmata göre Tan gazetesini idarehanesi son günlerde zabıtaya ve adliyeye akseden bir dövrüne hâdisesine şahne olmuştur. Vak'ının alakadarlarından biri muharrir Naci Sadullah'tır. Mu-mail'eyh hâdiseyi müteakib meseleyi za-bıtaya haber vermiş ve arkadaşı olan di-ğer vak'ı alakadarını şikâyet etmiştir. Hâdiseye aid tahkikat normal seyrini ta-kib etmektedir.

Türk tütününü ve İngilizler

Londra 12 (A.A.) — Times gazetesi, İngilizlerin Türk tütününü içmeğe kâfi de-derecede alışık olmalarının Türkiye ile ticaretin artırılmasına biraz mâni ol-duğunu bildiren bir makale neşretmişti.

Şimdi, Times gazetesi, bu makalenin neşrindenberi gazeteyle birçok mektublar geldiğini ve bu mektublarda Türk tütü-nünün ve hattâ diğer Balkan tütünleri-nin güzel vasıflarından bahsedildiğini yazıyor.

Gazetede bir muhabir, şu satırları ya-zıyor:

«Bütün İngilizler Türk milletine karşı derin bir sempati besledikleri için İngil-teredeki tütün müesseselerinin müşteri-lerine 18 Virjinya sigarasının yanında 2 Türk sigarasını ihtiva eden paketler sat-maları lâzımdır. Bu suret'e İngiliz tir-yakisi Türk sigarasına alışmış, hem de Türk tütününü Virjinyaya faik olduğu için çok çabuk alışmış olacaktır. Umumiyetle itiyad değiştirmenin çok zor olduğu zan-nedilir. Halbuki bütün ruhiyatçılar bu-nun ekseriya kolay olduğunu, ancak biraz hüsnü niyetle hareket edilmesi icab ettiğini söyleyeceklerdir.»

Sabah Sabaha

SIRASI GELDİKÇE:

Foyası meydana çıkan beşinci muharrir

Faziletli, vefakâr, kıymet bilir ve zeki dostum Naci Sadullah, dünkü (Tan) da çıkan bir yazında benden bahsetmişsin. İnanır mısın, aylardanberi ben de bunu bekliyordum. (Tan) gazetesine geçip te büyük muharrir olmadan evvel «Son Posta» da sen muhbirin. ben de sekreterdim. Senelerce beraber çalıştık. Bu kadar hukukumuz var. Nihayet bütün dostların gibi beni de hatırlıyacağına kuvvetle kanıdım.

Nasıl kani olmayım ki:

1 — Sen «Son Posta» da çalışırken iki-de bir «bu delikanlıyı fazla smartma, ona göze batan reklâmlarla olduğundan fazla kıymet izafe etme, her şeyden ev-vel kendisine fenalık etmiş olursun» de-dik'iler vakit «haksızsınız» cevabını ver-dim.

Bu suretle senin şöhretini müdafaa ettim.

2 — Arada sırada adın geçip te senden «10 uncu vil marşına nazire yapan ve Mahmud Yesariye mahud oyunu oynayan şu meşhur muharrir değil mi?» sözlerle bahsederek büyük edebi kabiliyetini inkâr ve istihfaf ettik'iler vakit «haksızsınız», cevabını verdim.

Bu suretle senin kıymetini müdafaa ettim.

3 — «Son Posta» dan ayrılıp ta eski Son Posta sahiblerinden ikisinin gazetesine girdiğim ve onların sebebi anlaşılmaz infiallerine tercümanlık etmekle it-ham olduğum günlerde seni kıralık bir tahrik makinesi, yazı mevzularına dostluklar harcayan bir kalem mirasye-disi gibi gördükleri vakit «haksızsınız» cevabını verdim.

Bu suret'e senin şerefini müdafaa et-tim.

Elbette sen de sana iyilik yapmaktan başka fenalık etmemiş olan bir dostumun ismini yazılarda söyle bir geçirmek lütfunu esirgemecektin.

Son Postanın dostun olan sekreterin-den bahsetmek için bulduğum vesile de-cidden hosuma gitti. Üstad Hüseyin Cahid «Son Posta» nun bir anketine cevap verirken romancı Bürhan Cahid'in bir terizine mukabele etmiş, fakat bız bunu farkedemiyerek Bürhan Cahide üstün telâkki ve gazeteyle dercetmişiz.

Mademki sen sövlyürsün, üstüdan maksadını hiç süpheziz farketmemiszdir amma benim hatırımda kaldığına e-dere mesele şöyle oldu: Hüseyin Cahid'in vazısı Bürhan Cahide okundu, ondan son-ra gazeteyle girdi ve ertesi günü de ken-disine mukabele etmesi teklif olundu.

Fakat ben o zaman arkadaşlara ısrarla söyledim: «Mademki okuyuculardan gı-zli olarak böyle bir iş yapıyoruz, hic ol-mazsa vaziyeti Naci Sadullah'a bildirelim. Bize karşı duyduğunuz derin ve mütemadil âlâka ile hal ve hareketimizden haberdar olmak hakkını kazanmıştır» dedim. De-dim amma sözümü dınlemedim.

Benim anlavıssızlığımın bahsediyor-sun. Haklısın dostum. Gazete sekreterli-ğinin iyi tarafı nasıl büvük kabiliyet ve zekâ sahibi arkadaşlarla beraber çalışırken onların bu mahariyetlerini iş-tisimat etmek ve onlar sayesinde kabili-yetli, zeki görünmekse fena tarafı da on-lar kendisinden ayrıldıkları vakit işte böyle benim gibi bütün anlavıssızlığı ve gabaveti ile dumuzlak ortada kal-maktadır.

Aziz dostum, uzun söze ne hacet, şaved ben anlayışlı bir adam olsaydım bu ka-dar sene beraber çalıştığım Naci Sadul-lahı anlardım.

Cevad Fehmi

Güzel konuşmak

Beyoğlu Halkevinin yeni bir teşebbüsünü takdir ettim. Ev halkı arasında muh-teif mevzular üzerine konuşma müsabakası yapıyor. Bu mevzular bazan haber-sizce ortaya atılıyor ve Ev halkı münakaşaya davet ediliyor. Bazan da önceden bir mesele haber veriliyor ve bu mevzu üzerine hazırlanan fikirlerini müdafaa i-çin söz söylüyorlar. Halkevinin cemiyet ve fikir hayatımızı terbiye etmek yo-lundaki programlarına böyle bir madde katmaları çok yerindedir. İtiraf etmeli-yiz ki müzakere ve münakaşaya usullerini bir tarafla bırakılmı doğru dürüst konuş-makta pek lâübaliyiz. Aramızda doğuştan natuk olanlar, eskilerin dedikleri gibi (cerbezi kelâm) a malik olanlar pek azdır. Çoğumuz bir mecliste en açık fikir-lerimizi bile müdafaa etmekten âciziz. Bu aciz daha ziyade sükulanlıktan gelir. Dudaklarımız kadar gelen fikirler orada takılıp kalır. Kendi sesimizi işitmekten ürkeriz. Hatta bir sual tevecüh etse kızırsın, bozarın, adeta kabahat işlemiş gibi ter dökeriz. Bu cehaletimizden değil beceriksizliğimizden, daha doğrusu konuş-maktaki idmansızlığımızdandır. İyi yazarların fena konuşanlar olduğunu söyler-ler Ekseriyet hemen hemen böyledir. Mahkemeleri ile adalesini beraber kullanan-lar serbest konuşmanın sırrına ererler. Bu da ancak mütemadil idmanla elde edi-len hünerdir. İrticalen söz söylemek için önce kendi sesini işitmekten ürkmek, sonra dinleyenlerin tenkid edeceklerini düşünmemek lâzımdır. Bu iki tehlike ber-taraf edilirse dimağın hazırladığı fikirler silsilesini bozmadan birer birer çözü-lüp gelirler. Aksi halde kekeleme, bozalama, kızarma, bozarma ve nihayet tırşu gibi yerine çökme birbirini takip eder.

Beyoğlu Halkevi çok güzel bir işe girişmiştir. Bütün Halkevi bu çığıra imtisal etmelidir. Türk geneleri arasındaki istidatlar böyle böyle meydana çıkar. Şunu da itiraf edelim ki bugün belli başlı (hatib) denecek kuvvetli elemanlarımız yoktur. Fransız meclisinde her partinin birbirinden kuvvetli, acar hatibleri vardır. Bu günkü başvekil Daladye bunlardan biridir. Fransız radyosunda dinlediğimiz kon-feransların her biri konuşmayı, güzel söz söylemeyi san'at haline getirmiş insan-lardır. Cemiyet ve fikir hayatımızın bu sahadaki boşluklarını kapatmağa çalış-malıyız. Görüyoruz ki değil kalabalık karısında, hatta mikrofon başında bile bir çok ilim ve san'at sahibi, eri yazdıkları bile kekelemeden okuyamıyorlar.

Burhan Cahid

Şehir Haberleri

Şehrin kok ihtiyacı temin ediliyor

Resmî daire ve umumî müesseselerin Karabük koku kullanmaları ve daha ucuz olan sömüköğün da halkın istihlâkine karşılık tutulması temin edilecek

İstanbul sömükök ve Karabük koku ithal yolundaki faaliyet devam etmektedir.

Sömükök fabrikada teslim tüccara tonu 15 liraya, Karabük koku 18 liraya verilmektedir. İktisad Vekâleti, kok kömürünün tonuna tüccar için bir lira kâr esas kabul etmiştir. Tüccarlar İstanbulda sömükökün tonunu depoda teslim yirmi bir lira beş kuruşa, Karabük kömürünün tonunu yirmi altı lira yirmi beş kuruşa vermektedir.

Karabük koku sömükökten beş buçuk lira daha pahalıdır. Kömür nakliyesi için Karabükten Zonguldağa kadar ton başına 130 kuruş masraf verilmektedir. Zonguldağta vagonlardan vapura kömürün tonu yüz paraya taşınmakta, 27 kuruş liman resmi verilmekte, tahmil ve tahliye masrafı 42 kuruş tutmakta, 30 kuruş depo parası alınmaktadır. Zonguldağtan İstanbul kadar her ton kömür 250 kuruşa taşınmakta ve ayrıca ton başına 15 kuruş sigorta parası ilâve olunmaktadır. İstanbul limanındaki masraf her ton üzerinde 85 kuruşta ibarettir.

Bu işte ehemmiyetle nazarı dikkate alınacak cihet, sömükök ve Karabük kokunun depo'ardan alındıktan sonra halkın eline geçinceye kadar geçirdiği safhadır. Vasafî olarak Karabük koku perakendecilerde tonu 29,5 veya otuz liradır. Yapılan tetkiklere nazaran fakir halk Karabük kokunun kilosunu 3,5 kuruşa satın almakta, bu yüzden kömürün tonu bilfiil 32, 33 liraya gelmektedir. Perakendecilerin sömüköğü, Karabük kokuna karıştırarak bir halita yaptıkları ve bunu Karabük koku diye sattıkları da iddia olunmaktadır. İstanbulda kok kömürünün

rünün perakende fiyatı her yerde ayrı ayrıdır.

Belediye perakende kömür satışını kontrol etmek için esaslı tedbirler alınmıştır. Resmî dairelerle umumî müesseselerin Karabük koku kullanması ve nisbeten ucuza satılan sömükökün da halkın istihlâkına karşılık tutulması temin edilecektir. Kaymakamlar, muntaka'larındaki kömürücü dükkânlarını kontrol edecek, karışık kömür satanları tesbit ederek cezalandıracaktır.

Sömükök ve Karabük kokunun satış işlerine esaslı bir müdahale yapılmadığı takdirde bugünkü karışık hal devam edecektir. Çünkü, şehrimizde üç bin ton Karabük koku stoku mevcuttur. Halk pahalı bulduğundan bu kömüre yanaşmamakta, ve bu kömürler alıcı beklemektedir.

İstihsal muntakasında sömükök stoku tükenmiştir. Gün'ük istihsal yekünü 150 tondur. Fabrika her gün çıkarılan mah İstanbul'a göndermekle meşguldür. Fil-yosa havalanın fırtınalı gitmesi yüzünden gemiler yanaşamamakta, kömürler Zonguldağta vapurlara yüklenmektedir. Her gün Zonguldağa getirilen sömüköğün, bir kısım tüccarlar tarafından satın alınarak öteye beriye gönderildiğinden, İstanbul için vapurlara yüklenen kömürler pek azdır.

Tüccarlar, Karabük kokuna, sömükök kömürleri gibi rağbet edilmesini temin için İktisad Vekâletine bir teklifte bulunmuşlardır. Bu teklifte Karabük kokunun da sömükök fiyatı üzerinden satılması için Vekâletin her iki kömürü tüccar'ara aynı fiatta verilmesi istenmektedir. Belediye kok kömürü işini esaslı bir sekile bağliyacaktir.

Emniyet Müdürü dün Ankaradan geldi

Polise aid muhtelif işler etrafında Emniyet Umum Müdürlüğü ve Dahiliye Vekâletile temaslarda bulunmak üzere Ankaraya giden Emniyet Müdürü Muzaffer Akalın, dün şehrimize dönmüştür.

Emniyet Müdürü, dün kendisine görüşen bir muharririmize Ankaradağı temaslari hakkında şu izahatta bulunmuştur:

«Ankaraya, polise aid muhtelif işler etrafında âmirlerime lâzım gelen izahatı vermek ve icab eden direktifleri almak üzere gittim.

Görüülen mevzular arasında bilhassa dosya işlerinin esaslı bir tarzda tanzimi meselesi vardır.

Bu maksadla yeni sene bütçesine icab eden tahsisatın konulması temin edilmiştir. Bu sayede en mütakâmil bir şekilde Arşivli Kardeks sisteminin tatbiki mümkün olacaktır. Bu arada seyrüsefer işleri etrafında da mühim bazı kararlar aldım.

Ezümle, polisin seyrüsefer işlerine aid bilgisini artırmak maksadile şehrimizde bulunan polis kurslarının programlarına haftada birer saat seyrüsefer dersleri ilâve edilmiştir. Bu ders ve bilgilerden halkımızın da istifadesini mümkün kılabilmek için seyrüsefer takrirlerini halka gazeteler ve sıtasile neşir ve tamim edeceğiz.»

Atatürk köprüsü dün sabah açılmadı

Atatürk köprüsü dün bazı arızalar yüzünden açılmamıştır.

Bu yüzden birçok vapurlar ve yelkenliler Haliçten dışarıya çıkamamışlardır.

Köprü'nün arızası dün geç vakit tamir edilmiş olduğundan, bu sabah erkenden açılacaktır.

Mahkeme sütunumuz ve diğer şehir haberlerimiz 10 uncu sayfamızdadır.

Bugün matinelere den itibaren

Şehzadebaşı Çarşıkapı
FERAH AZAK

Tel: 21559 Tel: 23542

2 sinemada aynı zamanda

1- POLO ŞAMPİYONU

Amerikanın meşhur komiği

JOE BROWN

in emsalsiz

TÜRKÇE SÖZLÜ

2 - Bugüne kadar görülen Amerikan filmlerinin şahı

Gangsterler Celladı

AZAK - FERAH

Gelecek Hafta Çarşambaya

VATAN KURTARAN ARSLAN

Dahiliye Vekâleti Siyasal Bilgiler Okulu da 100 talebe okutacak

Dahiliye Vekâleti, merkez ve taşra teşkilâtında kullanmak üzere Siyasal Bilgiler Okulunda 100 kadar talebe okutmağa karar vermiş ve bu hususta Maarif Vekilliliğe temasta bulunmuştur.

Maarif Vekâleti, Siyasal Bilgiler Okulunun vaziyeti müsaid olmadığını da bu 100 talebenin leylî olarak okutulmayacağı, ancak nihari olarak devam edebileceklerini Dahiliye Vekâletine bildirmiştir.

Dahiliye Vekâleti bu vaziyet karşısında talebelere zarurî ihtiyaçlarını karşılamak üzere ayda 40 lira ücret vermek suretile 100 talebeyi okutmağa karar vermiştir. Buna aid hazırlanan proje Başvekâlete takdim olunmuştur. Yeni alınacak bu 100 talebe dolayısıyla Siyasal Bilgiler Okulu kadrosuna 70 lira maaşlı 2 profesör, 50 lira maaşlı bir doçent, yüz lira ücretli birer Fransızca, İngilizce, Almanca mütercimi, bir müdür muavini ve bir idare muavini ilâve edilmiştir.

Ticaret iş'eri:

Pamuk ve tiftik fiyatları birdenbire yükseldi

Dün pamuk fiyatları birdenbire yükselmiş ve klevalın cinsleri 67, akala pa mulları 72 kuruş bulmuştur.

Bir gün zarfında kaydedilen yükseklik kiloda 5 kuruşu geçmektedir. Alâkadarlar pamuğun ihracının lisansa tâbi tutulacağı ve bu meydana İtalyaya 2 milyon kilo pamuk ihracına müsaade edileceği hakkındaki haberlerin fiyat tereffüüne sebep olduğunu söylemektedirler.

Diğer taraftan dün tiftik fiyatlarında da 5 : 6 kuruş kadar bir yükseliş olmuştur.

Uzun müddettenberi aynı fiyat seviyesini muhafaza etmekte olan tiftiklerin yükselmesi de dün İtalyan firmaları hesabına 20 bin kilo mübayaaya yapılmış olmasından ileri gelmiştir. Kastamonu malları 125, Bulvadin 120, Ge rede 105 kuruşa satılmıştır.

İş yüzünden çıkan kavgada bir pazirci yaralandı

Bir müddettenberi iş yüzünden araları açık bulunan pazirci Karamürselli Hasan ile Üsküdar'da oturan pazirci Asım dün Salıpazarında kuracakları bir sergi meselesinden tekrar münakaşaya tutuşmuşlar ve bir müddet sonra da birbirlerine küfürler savurmağa başlamışlardır.

Bu sırada Hasan, tabancasını çekerek Asım'a 3 el ateş etmiş, fakat, çıkan kurşunlar büyük bir tesadüf eseri isabet etmiyerek boş gitmiştir.

Orada bulunan satıcılar, Hasanın tabanca atmağa devam etmesine mâni olmak için, elinden tabancasını almak istemişler ve bu yüzden Hasanla aralarında mücadele başlamıştır.

Bu esnada Hasanın elindeki tabanca tekrar patlamış ve çıkan kurşun diz kapağına isabet ederek yaralanması na sebep olmuştur.

Yaralı, Haydarpaşa Nümune hastanesine kaldırılmış, hadise etrafında tahkikata başlanmıştır.

Şehir işleri:

Fırıncılar ekmeğin narkını kaldırmamış istediler

Fırıncılar ekmeğin fiyatlarındaki nark usulünün ilga edilmesini için belediyeye bir müracaat yapmışlardır. Bu müracaat tetkik edilmektedir.

Dün 4 vapur ithalât eşyası geldi

Dün, limanımıza 4 cenebî vapur gelmiştir. Bunlardan Salomea adlı Yunan vapuru asid sülfirik, asid kloridrik, asid benzik; Sovyet bandıralı Svanetia vapuru sülfat daminyim, İtalyan bandıralı Albano vapuru, demir eşya, kâğıd, kimyevi ecza; İngiliz bandıralı Bektriya vapuru da demir eşya, pamuk mensucat, elektrik malzemesi; makine aksamı, kurşun; sabun; keten; mensucat, deri, fotoğraf kâğıdı, değirmen taşı getirmiştir.

Ayrıca muhtelif motörlerle de Bulgaristandan limanımıza külliyyetli miktarda odun kömürü gelmiştir.

Devlet Denizyolları İşletmesi Umum Müdürlüğü İlanları

- 1 - İdareimiz ihtiyacı için satın alınacak 5000 kilo ot ve jütal açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 - Muhammen bedel 1750 lira olup muvakkat teminat 131,25 liradır.
- 3 - Eksiltme Tophane'de Umum Müdürlük Alım Satım Komisyonunda 28 K. Eylül 1939 tarihine müsadif Perşembe günü saat 10,30 da yapılacaktır.
- 4 - Nümune ve şartnameyi görmek için Malzeme Müdürlüğüne her gün müracaat olunabilir.
- 5 - İstekiller yazılı gün ve saatte 2490 sayılı kanunda yazılı vesaikle komisyona gelmeleri (10285)

Samsun Belediye Riyasetinden:

Denize akan Samsun şehri lâğullarının sahile müvazî bir kanalla Merd Irmağına akıtılması için yapılacak kanalizasyon projesi 8/11/939 tarihinden itibaren 40 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

- 1 - Proje bedeli olarak 900 lira ücret verilecektir.
- 2 - Muvakkat teminat 67 lira 50 kuruştur.
- 3 - Şartname bedelsiz olarak belediye başmühendisliğinden alınacaktır.
- 4 - Açık eksiltme 18/12/939 Pazartesi günü saat 15 de belediye encümeninde ve 2490 sayılı kanunun hükümleri dairesinde yapılacaktır.

Fazla tafsilât almak isteyenlerin belediye başmühendisliğine müracaatları olunur. «10020»

Teknik Okulu Satınalma Komisyonu Başkanlığından:

Yıldızda bulunan okulumuz talebesi için (200) ve müstahdem için de (53) takım cem'an (253) takım elbise ihalesi yapılmak üzere 29/12/939 tarihine rastlayan Cuma günü saat 15 de Gümüşsuyunda Yüksek Mühendis mektebi muhasebesinde toplanacaktır. Komisyonumuz huzurunda kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Ebisesilerin muhammen bedeli (5060) lira ve ilk teminat (379) lira (50) kuruştur. İstekiller şartname ve nümuneleri görmek ve ilk teminatı yatırmak üzere eksiltmeden bir gün evveline kadar okulumuza ve eksiltme günü de Yüksek Mühendis mektebine gelmeleri, 2490 sayılı arttırma eksiltme kanununun tarifati ve şartname mucibince taahhüt edilmiş teklif mektublarının eksiltmeden bir saat evveline kadar komisyonumuzunza makbuz mukabilinde verilmiş bulunması lâzımdır. Postada vaki olacak gecikme mesulüzeret olarak kabul edilmez. (10315)

Yarın akşam SARAY Sinemasında

Aşk sahnelerini en güzel ve en canlı bir tarzda yaratan çift artist
LORETTA YOUNG - RICHARD GREENE'İ

saadete doğru koşan tarihlerinin parlak yarışlarını tasvir eden
Düşman Çocukları

Renkli ve Fransızca sözlü filminde göreceksiniz.
Hissî, müessir, ve gayet güzel bir film. Yerlerinizi evvelden aldınız.

Hergün binlerce kişinin akın ettiği - Şöhret dillerde destan olan - Türkiyenin en muhteşem en vasi, en büyük, en sıhhi

ÇEMBERLİTAŞ Sinemasında
Tel. 22513

BUGÜN MATİNELEP DEN İTİBAREN
Şarkın füsunkâr ve şir alut güzelliği arasında canlandırılan
AŞKIN ve ŞİİRİN TERENNÜMÜ

1 - BEYAZ GÜL

Şarkın ABDÜLVEHAB'ın emsalsiz eseri
Büyük aşk, ihtiras ve hicranlar romanı TÜRKÇE SÖZLÜ - ARABCA ŞARKLI
İstanbulda ilk defa

2 - İSPANYOL SERENADI

Emsalsiz müzik, dans ve melodilerle süslenmiş fantasti bir film
Seans saatleri: Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, 1.05 - 3.40 - 6.15 - 9.00
Pazar, Pazartesi, Salı, 10.30 - 1.05 - 3.40 - 6.15 - 9.00

Bir Aşk Senfonisi... Bir Konser... Fevkalâde bir film...

Meşhur Macar Viyolonişti **VASA PRIHODA**

Güzel Yıldız **ISA MIRANDA** ile beraber yarattıkları

RACANIN AŞKI

Yarın akşam SAKARYA'nın zaferi olacaktır.

Bu akşam: **MELEK Sinemasında**

DÜNYANIN BİRİNCİ ARTİSTİ **CHARLES BOYER**

ve sinemanın birbirinden güzel iki meşhur yıldızı **SİGRİD GURİE - EDDY LAMARR** tarafından ŞAHANE bir surette temsil edilen

CEZAIR SEVDALARI

İhtirash bir aşkın, ateşli bir hayatın romanı
DİKKAT: Yarın gece için loca kalmamıştır. Numaralı koltuklar bu sabahtan itibaren aldırılmadığıdır. Tel. 40868

BUGÜN

ALEMDAR ve Milli SİNEMALARINDA

2 BÜYÜK ve MUAZZAM FİLM BİRDEN

1 - Sinemanın en meşhur ve en çok sevilen artistler
CLARK GABLE ve MYRNA LOY

tarafından fevkalâde bir tarzda yaratılan

HARB MUHABİRİ

2 - Beyaz perdenin en parlak yıldızı
ANNA BELLA ŞİMAL OTELİ

AŞK ve İHTİRAS filminde

İtalyanın Balkan siyaseti nedir?

İtalyan gazetelerinde Türkiyenin Balkan ve müttefikler siyaseti aleyhinde görülen neşriyat niçin tavsadı?

YAZAN

Emekli general H. Emîr Erkilet
"Son Posta",nın askerî muharriri

İtalya kendini bir Balkan devleti adanıyor; hem de Balkanların en büyük ve en kuvvetli devleti. Acaba öyle midir? Filvaki İtalya nüfusu, askeri teşkilât ve harb kuvvetleri itibarile Fransa âyarında bir Balkan devleti addedemesi de Arnavudluğu işgal etmiş ve Arnavud krallığını İtalya krallığı ile birleştirmiş olmasındandır.

İtalya Arnavudluğu ilhak etmemiştir. Orasını sadece işgal ederek eski kralı dışarı atmış ve Arnavud krallık tacını İtalya kralına giydirmiştir. O suretle ki bugün aynı zamanda Habeşistan imparatoru olan İtalya kralı Viktor Emanuel Arnavudluğun da kralıdır. Bu suretle Arnavudluk krallığı ile İtalya krallığı birleşmiş ve her iki memleket müttefik ve müteahhid bir devlet vücude getirmiş bulunuyorlar.

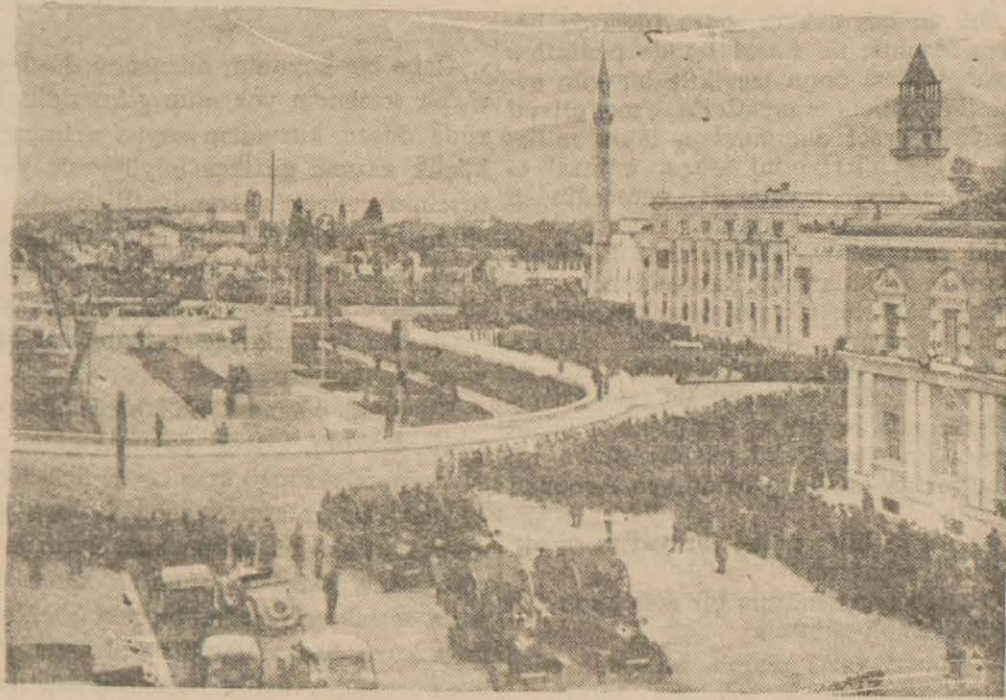
Gerçi Bay Mussolini tarafından yapılmış yakıştırmış olan Arnavudluk emri vakii devletlerce henüz resmen tanınmış değildir; fakat ne de olsa vuku bulmuş bir hâdisedir. İtalya, İngilterenin ve hemen bütün dünyanın muhalefetlerine ve Milletler Cemiyetinin sanksiyonlarına rağmen, nasıl ki, Habeşistan üzerindeki fetih haklarının tanındığını gördüyse, Viktor Emanuelin Arnavudluk krallık tacına olan hak ve liyakatinin de nihayet tasdik olunacağını ümid edebilir. Fakat ne olursa olsun görülüyor ki, İtalyanın kendini bir Balkan devleti addedmesi, Arnavudluğu bilfiil askeri işgal altına almış olması ve Arnavudluk krallık tacını İtalyan krallık tacine birleştirmiş bulunması dolaysıledir, yani nisbidir.

Avrupanın henüz karanlık olan istikbalile meşgul olmayarak, biz sadece şimdiki vaziyeti ele alır ve Arnavudluğun işgalini bir emri vaki telâkki edersek İtalyanın Balkanlarla bu kadar yakından alakalanmasını sebep ve hedeflerini kolayca aydınlayabiliriz.

İtalya müdafaası güç, dar ve uzun bir yarımadadır. Eğer denizden iki cihetten, yani hem doğu ve hem batıdan, taarruz uğrarsa memleket tehlikeye uğrayabilir. Bu sebeble İtalya bir harbe arkasını koymak için Adriyatik denizine mutlak surette hâkim olmağı kendisi için birinci derecede ehemmiyetli, sevkliceş ve hayati bir mesele addedmiştir.

Adriyatik denizinde hâkim kalmak için her seyden evvel bu denizin cenub kısmını, Otranto boğazını kapamak lâzımdır. Bu boğaz ise Apenin yarımadasının öksesi ile Arnavudluğu Avlonya dirvelâ Avlonya limanı önündeki Sasino adasının ve sonra da bütün Arnavudluğu işgal etmiştir.

İtalyanın Arnavudluğu işgal etmesinden burasının bir gün Yugoslavya veya Yunanistan tarafından zaptedilmesi ihtimali de rol oynar. İtalyanın, yukarıda bildirdiğimiz askeri sebeblerle, Arnavudlukta gözü olması eskidir. Avusturya ve Macaristan imparatorluğunun vakarından Hersek ve Yenipazar üzere valinden cenuba sarkması ve Arnavudlukta yayı dâima kuşkulandırdır ve rahatsız e-valinden sonra onun Balkanlardaki ülkelere ve üstelik Makedonyaya sahip olan ve bu suretle Arnavudluğu şimal yanın Avusturya ve Macaristanın Balkan siyasetini de tevarüs etmesi pek tabiidir.

Tiranda İtalyan askerî kuvvetleri

İşte yakın zamanlara kadar devam eden ve bugün kalın bir kül tabakası örtülmüş bulunan İtalya - Yugoslavya rekabeti bu yüzdendir.

Yunanistan cenub Arnavudlarını, hiç olmazsa kültürece, kendisinden addeder. Bu sebeble cenubi Arnavudlukta gözü olduğu iddia edilebilir. Diğer cihetten Yugoslavyanın Akdenizde serbest bir mahreccenail olmak fikrile, Selânik istikametinde bakması bu devletin Yunanistanla arasını açıyor ve bu İtalyanın menfaatine muvafık düşüyordu. Fakat Elen akıllı siyaset adamlarının Selânik serbest limanile Yugoslav - Yunan ihtilâfını halletmeleri bu iki Balkan devleti arasındaki rekabeti kaldıracağı gibi İtalyanın Arnavudluk üzerindeki müddeiyatı da her iki devletin menfaatlerini Arnavudluğun istiklâl ve bekası meselesinde birleştirmeğe sebep olmuştur.

Evet İtalya bir zamanlar Arnavudluk dolaysıle Yugoslavya ile Yunanistan arasında bir takım siyasi oyunlara girişmişti. İtalyanın bilâhare Balkan antantı aleyhine vaziyet alması, Balkan anlaşmasını bozup yıkamak için Bulgaristanı daima elinde bir koz olarak oynaması ve bu suretle tam bir Balkan itihadının vücud bulmasına mâni olması hep Arnavudluk, yani Adriyatik meselesindedir. Filvaki İtalya kuvvetli bir Balkan itihadını istemezdi; çünkü, Arnavudluk bir gün böyle bir birliğe arkasını vererek onun tahakküm arzularına karşı gelebilirdi. Nihayet Adriyatığın öte tarafında kuvvetli bir Balkan birleşik devletler teşekkülü İtalya tarafından arzu edilemezdi.

İtalya, Arnavudluğu işgal ettikten sonra Adriyatik denizinin kapısını tamamen eline almıştır. Bugün Otranto boğazının her iki sahilinde onun topları ve askerleri vardır; o bu cihetten şimdilik emindir. Otrantoyu ileriden koruyan Korfu adası meselesinde şimdilik bir acelesi yoktur. İtalya için, bu Yunan adası bakımından bugün dikkat olunacak şey sadece onun başka ve kuvvetli ellere geçmemesinden ibarettir. Fakat bununla her şey bitmez; ve İtalyanın Balkan siyaseti Arnavudluğun işgalinden sonra daha faal olmak gerektir. Çünkü o, evvelden kendini Adriyatik cihetinden korumak için Arnavudlukla alâkalı idi. Şimdi ise kendinin olan Arnavudluğu muhafaza için çalışmaya mecburdur.

Arnavudluğa tehlike en evvel bizzat Balkan devletleri tarafından ve gene

anoak Yugoslavya ve Yunanistan cihetlerinden gelebilir; çünkü Türkiye, Bulgaristan ve Romanyanın Arnavudluğu İtalyadan istirdada ka'kışmaları bahis mevzuu olamaz. Yugoslavya ile Yunanistan ise kendi hükümlerinde bulunmayan bir Arnavudluğu tamamilen hür ve müstakil bir devlet olarak görmek istemeleri pek tabiidir. O halde İtalyanın da, bu iki devleti tamamilen birleşmiş ve uzlaşmış görmek istemiyeceği aşikârdır.

Görülüyor ki Yunanistan ile Yugoslavya arasında ve dolaysıle, bu her iki devletle diğer Balkan devletleri meyanında her hangi tam bir ittifak ve vifak İtalyanın menfaatlerine uymaz. Bu sebeble, Adriyatikte ve Arnavudlukta emin ve rahat kalmak için bir yandan Yugoslavya ve Yunanistanla ve diğer cihetten diğer Balkan devletlerle müferid dostluk ve ademi tecavüz paktları akdetmekle beraber bu devletlerin birleşmelerine ve bir ittifak teşkil etmemelerine dikkat etmek ve buna bütün vasıtalarla mâni olmak İtalyan Balkan siyasetinin esasını teşkil eder.

Bununla beraber İtalyanın Balkan devletlerini bir siper ve bir kalkın olarak kullanmak ve bunun için, muvakkaten birleştirmek isteyeceği bir hal vardır. Bu da Balkanların dışarıdan, büyük bir devlet tarafından, istilâ ve taarruzla tehdit olunacağı durumdur.

Balkanları bir istilâ ile tehdit edecek olan bu büyük devlet her halde İngiltere veya Fransa değildir. O halde bu devlet ancak Almanya veya Sovyet Rusya olabilir. Finlandiya - Rusya silâhlı ihtilâfından evvel İtalyanın, Macaristanın da dahil bulunacağı bitaraf bir Balkan Birliği teşkil etmek istediği hakkında çikan şayiaların kaynaklarını, bu sebeble, Sovyet Rusyanın Lehistanın taksiminden sonra Besarabyayı istirdada kalkışacağı ve ondan sonra, Boğazlara hâkim olmak için Balkanlara inmek isteyeceği hakkında türeyen haberlerde aramak lâzımdır.

Fakat bugün Sovyet Rusya Finlandiyaya şiddetle meşguldür. Bu sebeble ne onun ve ne de Rusya ve İtalya ile bir ihtilâfa girmek istemiyen Almanyanın Balkanlara müteveccih her hangi bir hareketleri düşünülemez. Bu sebeble de İtalyanın bitaraf bir Balkan ittifakı yapmak isteyeceği hakkındaki haberler ve bu meydana Türkiyenin Balkan ve müttefikler siyaseti aleyhindeki yazılar tavsamış bulunmaktadırlar. Elhasıl İtalyanın esas Bal-

(Devamu 11 inci sayfada)

Hâdiseler Karşısında

Tasarrufa, iktisada dair

Damlaya damlaya göl olur. Beşer kuruş toplana toplana milyon olur.

— Ben pek az para sarfederim! Diyene kulak asma..

— Ben pek çok para sarfederim! Diyene de asla..

— Ben parayı yerine sarfederim! Diyene rastlarsan; tasarrufun ne olduğunu bilen işte odur.

Biriktirmek iş değil; bir yandan biriktirmek, bir yandan da birikeni işlete işlete artırmak iştir.

Para parayı çeker.. Paranın parayı çekmesi de cazibe kanununa göredir. Büyük para, küçük parayı çeker.

Yerli malını alan, sağ cebinden çıkar dışı parayı sol cebine koymuş olur.

Bugün aldığını yarınki kazancından ödiyecek, öbür gününden ümidi kesmelidir.

— Kara günde insanın yüzünü ağartan kara gün için biriktirdiği ak akçesi dir.

Yerli giyip yerliyi beğenmeyen kabuğundan çıkıp kabuğunu beğenmiyen kestaneden farksızdır.

Senenin 52 haftası da tasarruf ve iktisad haftasıdır. Ancak bir haftasında diğer elli bir haftanın hesabı görülür.

Yerli mala, ecnebi damga vuran öz evlâdını âleme piç olarak ilân edenle eştir.

Sefalet, tasarruftan korkar.

Yerlinin fenası da olsa, onu ecnebinin iyisine tercih eden, ecnebinin iyisinden daha iyi yerliye kavuşacaktır.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Kol içinde taşınan köpek

Avrupada moda olan ve « Pekinli » denilen Çin köpekleri, Çinde ve Japonya da çok sevilir. Japon ve Çin kadınları sokaklarda bu köpekleri mantolarının geniş kol ağzları içinde taşırlar.

Vagondan kilise

Resimde görülen vagon bir Amerikalı rahibin kilisesidir.

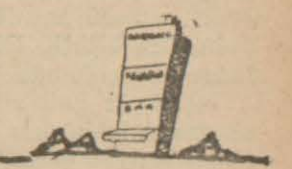
Vagonda bir kilisede bulunan her şey tamamdır. Rahib bu seyyar kilise ile seyahat etmede ve seyahat müddetinde vagonun bağlandığı katardakileri kilisesine çağırıp onlara vâzlar vermektedir. Ve istediği yerde kiliseyi katarından çözdürüp günlerce orada kalmaktadır.

Doksan santim dolu

Cenubi Afrikada dolu çok müthiş olur. Bir kere dolu yağın mıntakada toprakta birikmiş doluların yüksekliği doksan santimetreyi bulmuştur.

Altı kaval üstü şeshane misüllü

Birleşik Amerika, Ohio hükümeti arazisinde bulunan bir oinanın alt katı mağazadır. Orta katta bir bar vardır. Barın üzerindeki kat kilisedir. Daha üst katta da dansing...

Kaçak içki nakleden gemiler

Amerikada içki yasağı kanunu meriyette iken Amerikaya münhasıran kaçak içki taşıyan gemilerin adedi 332 yi buluyordu.

En az rutubet

Dünyada en az rutubeti olan yer, Arabistan yarımadasıdır. Fırat nehri gibi pek büyük bir nehirle sulanan bu yarımada yağmur yağdığı pek ender görülmüştür.

Üç yüzlü heykel

İtalyada Pafliji'de doğruluk ve akt ilâhesi Minerva'nın üç yüzlü bir heykeli vardır. Herhangi taraftan bakarsa kendisini heykelin tam karşısında görmüş gibi görür.

GÖNÜLİLERİ

Karışık mazi Ne demektir?

Çorludan bir mektub aldım, altında sarı bir imza var, fakat ben sade «S» harfi ile iktifa edeceğim. Mektubu yazan genç erkek diyor ki:

— Dört yandanberi bir genç kızla sevişiyorduk, evlenecektik. Fakat mazisi karışık çıktı, ayrıldık. Yalnız onu unutmak mümkün değil, bilâkis gün geçtikçe iztirabımın arttığını duyuyorum. Halbuki maziye de çok ehemmiyet veren adamlardayım, bu vaziyette onunla evlenirsem mes'ud olabilir miyim?

Genç okuyucumun yazısında müp hem kalmış olduğuna siz de dikkat etmişsinizdir. Kendi hesabıma ben:

— Mazisi karışık çıktı, cümlesinin manasını kat'iyetle anlayamadım, bahis mevzuu olan ailesi midir, kendisi mi? Her iki takdirde de hayatlarının menşei mi, tarzı mı, yoksa şerefleri mi kasediliyor? Burası tamamen bellisizdir. En yakın ihtimal olarak genç kızın genç kızlık hayatının üzerinde düşünüldüğü kabul edilse bile bu kısmın ne olduğu da

meçhuldür.

Kendimi 30 küsur sene evvel küçük ve şirin bir kasabamızda, Aydında görüyorum ve çok iyi hatırlıyorum ki, o zaman bir genç kızın bir genç erkekle konuşması tabii mevzuubahs olamazdı; fakat genç erkeğe cevap vermesi şöyle dursun, onun yolladığı bir mektubu almaya muvafakat etmesi dahi şerefsizliğin en büyüğü sayılırdı. Bugün vaziyet tamamen başkadır, bir genç kız bir genç erkekle tabii ailesi yanında olmak şartile meselâ tenis oynayabilir, spor yapabilir, bir köşede aşk mülâfelerine de girişebilir. Kabul edilen vaziyetlerdir. Buna mukabil 50 yıl evvel bir Fransız edibinin Marcel Provost'un icad ettiği bir tabiri, makul haddi aşarak «yarım bakire» sınıfına lâyık olanlar da vardır. Okuyucumun üzerinde durduğu genç kız hangi sınıftan? Söylemesi lâzım.

Ne olursa olsun ben tek noktaya işaret edeyim: Şüphesiz çabuk bilyümeğe müstaid bir zehirdir, kalbe düştü mü çok yarar. Yeni yuvayı çürük temel üzerine kurmak doğru değildir.

TEYZE

Matbuat Hatıraları

Nasıl gazeteci oldum?

ANLATAN
Ercümend Ekrem Talu

Ku'akları çmlasın; İstanbulda bulunduğu zamanlar, hepsi itina ile yontulmuş, rengârenk yarım düzine kalemi, en asil cinsten kâğıdlarını önüne koyar, sigarasını ağızlığına yerleştirir, tumbul parmakları arasında sıkıştırır, yazısını yazmaya hazırlardı. Bu tahrir aksesuarını tamamlamaya kadar da, kahve-çiye:

— Miri muhterem bendenize bir kahve ile, bir şişe de mai leziz, lütfeder misiniz?

Der, ve.. fakat yazıya başlamazdı. Zeki hatların büyük bir garın makasları şeklinde birbiri üzerinde telâki ettiği geniş yüzünün ortasında 'bir tampon gibi duran göz lügütünü üstünden bakarak, süpabı açılmış bir oksijen musluğu gibi, yavaş yavaş daima şen, daima nikbin ve daima cevval ruhundan neşe saçmaya başladılar.

Ve.. yavaş yavaş her masada işler birakılır, birer ikiye masasının önüne gelen arkadaşlarla, önu eytam ve eramil maaşlarının yoklamasının yapıldığı yere dönerdi.

Diyebilirim ki «Evliyayı Cedid» mübdi bir hatıra ardiyesi idi. Geçmiş devirlerin acı, gülünç, karakteristik bütün vukuatını bildirdi. Bizat kendisi de bunların pek çoğunda baş rolleri almıştı.

«Matbuat hatıraları» na başlarken ilk aklıma gelenlerden birisi de üstad Ercümend Ekrem oldu. O bir tanesini anlatmasa bile, ben bir tanesini kendi dilinden dinlemek fırsatını kazanmıştım. Fakat elbette, anlatılmış hatırayı nam ve hesabına naklemezdim. Mizah üstadına, Ankaraya mektubla baş vurmak icab etti. Gözümü uzun müddet yolda bırakmadı. Güzide edibin cevabını buyurun beraber okuyalım:

Matbuata nasıl intisab ettim ?

— Matbuat hayatına, daha doğru tabiriyle matbuat âlemine intisabım 1319 senesindeydi. Ne eder, bakayım? Galiba 1903. Değerli arkadaşım coğrafyacı Faik Sabri Duran o vakitler İbnü'l-hakkı Tahir Beyin çikardığı (Çocuklara mahsus gazete) de muharrirdi. Bir gün kendisine küçük bir nesrimi okudum, hoşuna gitti; aldı götürdü gazetesine koydu. O haafta duyduğum gururu işte hâlâ ödemekteyim. Otu zaltı yıllık matbuat hayatımın, bu hâdise, başlangıcı sayılır.

Böylece muharrirliğe ilk adımımı attıktan sonra, gençlik çağına da girince, İkdama - Ahmed Rasimin delâletile - mütercim olarak girdim. Bilâhare de, İstanbulda bulunduğukça, mutlaka bir gazeteye intisab ederek ıslak kâğıd ve mürekkep kokusunu içime sindire sindire çalışmadık benim için, dünyada eşini bulamadığım bir zevk oldu.

Ve bugün, benim hakkımda, (gazeteciliğin tiryakisi) vasfını kullanan dostların asla yanılmazlar. Babiâli ve civarında biten gazete ve mecmuaların hemen hepsinde emeğim vardır. Mütercim, muharrir, muharrir, fıkraçı, sekreter, muharrir o'arak içinde haz ile yuvarlandığım ve üç defa da min gayri haddin

Üstad Ercümend Ekrem

resmen idare eylediğim matbuat âlemini içten severim. Ve bu sonsuz sevgimi oğlum Muvakkara da aşılabilmiş olmakla cidden bahtiyarım.

En, acı korkunç hatıra..

Matbuat hayatımda otuz küsur seneye vardığı cihetle, başımdan geçen acı ve tatlı vak'alar pek çoktur. Bazı emsallim gibi ben de mutlakiyet devrinde zaptiye kapısında isticvab ve misafir edildim. Otuzbir Martta çocukça bir cüret yüzünden ölümlü tehlikesi geçirdim. Müterkede, meşhur Arabyan hamının mevkıfları arasına katıldım. İstanbulu işgal eden yabnacı kuvvetlerin takibatına uğradım. Bütün bu hatıralarımı ileride, ömrüm vefa ederse neşredeceğim.

Şimdi sana, bunlardan bir tanesini hikâye edeyim. Yalnız bu anlatacağım vak'aya [acı] sıfatını vermek bilmem doğru olur mu? Korkunç diyelim de hakikate daha yaklaşmış olalım.

1 Nisan 1909, yani meşhur 31 Mart isyanının ertesi günü. Ben o vakit yirmi üç yaşlarımdayım. Ayan meclisinde mütercim ve Tercümanı Hakikat gazetesi de muharririm. [Bugün de bu] başlığı altında ve [Ebülmuvakkar] imzasıyla fıkralar yazıyorum. Büyüklerim beni biraz şımartmışlar...

— Aferin! Cesurane yazıyorsun. Güzel ve metin bir ifade var!

Diye diye cesarettime, metanetime ve kudreti kalemiyeme beni de inandırmışlar.

İşte böyle bir haleti ruhiyeye inzıman eden derin bir hürriyet aşkile o gün matbaaya gittim. Kimseler yoktu. Yalnız mütercibler gelmişti, bir de idare memuru. Esasen, İstanbul halkının yarısından ziyadesi korku içinde evlerine sinmişlerdi. Vesaiti nakli'ye de islemiyor, yahud ki pek gayri muntazam işliyordu.

Benim matbaaya geldiğimi haber alan

başmürettib Ahmed efendi, karşıma dikildi:

— Gazeteyi çıkaracak mısınız?
— Elbette! dedim. Böyle günde çıkmaz da, ne zaman çıkar?
— Yazı eksik.
— Neler istiyorsun?
— Evvelâ başmakale..

Çekmelerin birini kırdım. Başmuharririmiz rahmetli Hüseyin Kâzımın başlanmış ta yarıda kalmış bir yazısını buldum. Hemencecik alt tarafını kıvırdım, baş efendiye uzattım.

— Daha?
— Fıkra..
— Şimdi yazalım. On dakikaya kadar gel, al!

On, on beş dakika sonra fıkra da hazır. Amma, ne fıkra! İçinde padişahın hiyanetinden, onun teşvikile bir gün evveli ika edilen cinayetlerin mes'uliyeti kendisine raci olduğundan, lâkin milletin, ergeç hürriyetini tekrar istihsal ederek canilerin cezalarını vereceğinden bahsediyordum.

İki saat sonra [Tercümanı Hakikat] İstanbul sokaklarında kapışılıyordu.

Ben, hâlâ, bu fıkrayı yazarken duyduğum heyecanım derinliklerine damlı, masamın başında otuyordum. Birden-bire kapı açıldı ve içeriye iki tane kırmızı fesli, pala bıyıklı ve katil yüzü adam girdi. Elinde o günkü nüshayı tutan birisi üzerime doğru yürüdü, ve Arnavud şivesile:

— Hangi bilmem ne bu yazıyı yazdı, bre?! diye bağırdı.

O anda bana müthiş bir soğukkanlılık geldi. Kemali sükûnla:

— Hangi yazı? dedim. Müsaade eder misiniz, göreyim?

Herif gazeteyi uzattı. Evire çevire baktım.. fade ettim.. aynı sakin tavırla: — Bunu yazan bir saat evvel geldi, gitti, dedim.

— Nereye gitti?
— Evine, zâhir.

— Nerede imiş onun evi?

Kendi adresimi vermekte beis görmedim. Evde hiç kimsenin o'madığını biliyordum. Bana gelince, ben de eve dönmek niyetinde değildim.

Benim genç ve toy simamdan herhangi bir kötülük ummayan herifler geldikleri gibi çıkıp gittiler. Beş dakika ara verdim; ben de arkalarından çıktım. Doğru Haydarpaşaya, oradan Maltepeye, Maltepeden de bir sandalla Büyükdaya gectim. Bir iki gün sonra Yesilköyde, meclisi âyandaki vazifemin başında idim.

İki katlı bir mezhariyet..

— Ha, şimdi en tatlı bir hatıramı öğrenmek istiyorsun, öyle mi? Ben onu hiç kimseye ifşa etmeden içimde saklamak ve alıp götürmek isterdim. İnsan böyle hatıralarını kutsal bir aşkın müstesna mevzuu gibi kiskanır..

Bak, şu dakikada onu, sevdiğim bir meslektaşın hatırı için ifşaya hazırlanırken bile gözlerim yaşarıyor.

(Devami 10 uncu sayfada)

ZİRAAT

Koyunların kuzularını düşürmesi

Gebe koyunların yüzde üçten fazla kuzu düşürmesi normal değildir. Koyuncunun gelirini yok yere eksiltten bu kuzu düşürmesini, bakım ve idarede gösterilecek itina ile önlemek kabildir.

Yazan: Tarımman

Çoktanberi görüşmediğimiz koyuncu bir tanıdığım vardır. Geçen gün adliye dairesinin önünde ansızın karşılaşıverdik:

— Nerelerdesin a canım? dedim, hadi bizleri umuttun şehrin yolunu da mı şaşırдың?

— Sorma Tarımman, dedi. Bu yıl hiç keyfim yok! Koyunların bir kısmını (çiçek) götürdüydü. Geri kalanlar da şimdiki kuzularını atıyorlar. Bugüne kadar düşenler % onu geçti! Karşiki kahveye gidelim de sana biraz derdimi dökeyim, elbet bana bir şeyler söylersin?

Kahvenin tenha bir köşesine çekilip iki çay ısmarladık ve ahbabımla bu mevzu etrafında uzun uzun konuştuk.

★

Gebe bir koyunun huzusunu düşürmesi, bir kazancın yok olup gitmesidir. Sürüde düşen kuzuların sayısı artınca bu küçük kazanç gittikçe büyüyerek, yetiştiricinin gelirini ehemmiyetli surette eksiltten bir yeküna balığ olur. Onun için kuzu düşmesine her koyuncunun olanca ehemmiyeti vermesi, sebeplerini araştırması, ona karşı koyacak tedbirleri bilip yapması lâzımdır.

Kuzunun düşmesi tabii bir hâdise değildir. Bakım, idaresi yolunda giden bir sürünün düşürdüğü kuzular % üç-dördü geçmez. Bu miktarın daha fazlaya çıkması, mutlaka bir takım kusurların mevcudiyetine işarettir. Şimdiye kadar yapılan tetkiklerin çoğu, bizdeki sürülerin fazla kuzu düşürdüğünü ve nisbeten daima normalden üstün bulunduğunu meydana çıkarmıştır.

Geçen sene bu maksadla hazırlanan bir istatistik şöyle bir netice vermişti: Tetkik edilen sahanın bir tarafında 10832 gebe koyundan 1103 ü kuzularını düşürmüştür: % 10,1 i yok yere ziyan olmuş demektir. İkinci bir tarafta 7245 gebe koyundan 785 ü kuzularını atmış, ki bu da % 10,8 ini bulur. Üçüncü bir tarafta ise 3679 gebe koyunun 979 ü kuzularını atmıştır. Yani % 26,6 sı... Hangi bir sürüde düşenlerin yanısıra sonradan ölenler, hiç doğurmayıp kısır kalkanlar da bulunabileceğini hesaba katarsanız, bu neticeyi almış yetiştiricilerin pek te memnun olmayacaklarını ve bunun millî servetimiz için hatırlı bir ziya teşkil edeceğini takdir edersiniz.

Şu halde sıkıt (kuzu düşürme) hâdiselerinin sürüler arasında asgari hadde inmesini temin edecek tedbirleri almak üzere, buna sebep olan noktaları bir bir aydınlatmak gerektir. Koyun sürülerindeki bu kuzu atımının fazlalığı nedendir? Bu fazlalığı giderecek ne gibi çareler gösterilebilir?

Araştırılmalı:
1 — Evvelâ sürülerimizi teşkil eden koyunların yaşında ve sağlığın da beraberlik yoktur. Fennen sabittir ki, çok genç koyunlarla çok yaşlı koyunlar, kuzularını atmaya müstaidirler. Henüz iki yaşını doldurmadan gebe ka'an genç ve iyi serpilmemiş analar, ilk fırsatta kuzularını düşürürler. Koç katımından önce sürü gözden geçirilip te bunlar ayır edilmezse beyhude yere emek harcanmış olur. Bunların çoğu köylülerin tabiriyle «kuzuyu taşıyamaz.» Aynı suretle altısını gemiş olan kart koyunlar da kuzularını atmamak için bahane ararlar. Sürü sahipleri bu noktayı düşünerek ona göre bir capta ve bir yaşta koyun edinmelidirler. (*)

2 — Damızlık koçların daima aynı sürüden yetişen kuzulardan ayrılması, sürüde peyda olan kuzu atma huynunun ileri doğru gitmesine bir vesiledir. Böyle hep kendi kuzularından koç kullanan sürülerde, kuzu atımı ve nisbeti irsi olarak devam eder, hattâ bazan çoğalır. Onun için birkaç senede bir, mutlaka iyi bakıldığına, verimli olduğuna güvenilirdir bir sürüden damızlık getirmelidir.

3 — Aşlanmadık koyun kalmaması diye, mevsiminde koçları sürüde fazla tutuyorlar. Böyle olunca gebelik başlangıçları ayırdığından doğum tarihleri de seyrekleşiyor. Neticede sürünün idaresi içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Kuzu atımına müessir olan bu yanlış tedbirden vazgeçilmelidir. Koçları ne pek genç, ne de pek ihtiyar olmamak şartile 30 koyuna bir tane hesap edilir ve hele yalnız bu sırada 30-60 tanelik bölüklere ayrılırsa aşlanmadık koyun kalmaz. İçlerinde tutmayan da bulunmaz. En çok 4-5 haftalık bir koçkatımı کافی gelir.

4 — Bizde koyunları kışın beslemek âdet değildir. Mer'a karla örtülmedikçe yem verilmez. Halbuki kışın otlahta buldukları yiyecek, kuzularına değil, kendi hayatlarını idameye bile کافی gelmez. Karınlarındaki kuzularını gittikçe daha kuvvetli gıdalara muhtaç olan koyunlar, bir gün kuzularını atmaya mecbur olurlar. Onun için mer'a otlamasının yanısıra yulaf, kepek, kuru ot. ve hele yonca gibi yemleri de kararınca vermeyi ihmal etmemelidir. Köylü bilmelidir ki, koyun-
(Devami 11 inci sayfada)

(*) Ferdleri yaşlı olan sürülerde gerek mer'adan, gerek verilen yemden istifade kabiliyeti az olur. Daha acıkması bunlar yetiştirilen yemden vücutlarına çok bir şey sinleştirir. Çok masrafla az beslenir, daima cansız-kansız kalırlar. Halbuki genç ferdlerin gıdadan alabildiğine istifade ederek ötekilerden hem fazla, hem daha iyi kalitede süt ve kuzu verirler.

Kadınlar, bilhassa Bayan Sabiha, Cevad Renker gittikten sonra benden hâdise hakkında söz beklediklerini, alâka ile yüzüme bakmak suretile, ihvas etti- lense de bittabi sesimi çıkarmadım. Giden bir adamın arkasından söz söylemek ahlâka münafidir.

Hâsil o'an derin sükûtu gene Bayan Sabiha bozdu:

— Konferansınızda bulunamadığıma çok üzüldüm Bay Güneş; dedi, Bayan Neclâ methede, ede bitiremiyor.

— İltifat buyuruyorlar efendim; herkesin bildiğini söylemekten başka bir şey yapmadım.

O günkü konuşmamız hep afaki oldu. Bir saat kaldıktan sonra müsaadelerini alarak avdet ettim. Sokak kapısına kadar teşyi zahmetini ihtiyar eden Neclâ:

— Haftaya gene beklerim Bay Haşmet Güneş; behemehal gelmelisiniz.

Emrini vermek mürüvvetini esirgeme- di...

Başka vi'âyetlerinkini bilmiyorum; fakat bizim Halkevimiz, bütün manasile, halkın evi halindedir. En basit vatandaştan en komplike şahsiyete kadar herkes Halkevimizin sahibi ve müdavidimid. Bu itibarla şehrinde evlerde düğün âdeti çoktan kalktı; herkes toplantısını Halkevinde yapıyor.

Tapu müdürünün kızı uüfus kâtilbe-

«Son Posta» nın tefrihası: 29

BEN ÖLDÜRMEDİM

Yazan: Zeynel Besim Sun

rinden bir gençle evleniyor; bu gece gene Halkevinde, düğündeyiz.

Geçen Salı günü dördüncü defa vukubulan ziyaret ve tavaftan avdet ederken Bayan Nec'â bu düğüne gelip gelmeyeceğimi sordu:

— Siz nasıl isterseniz?

Cevabını verdim, gülerek:

— Hiç te fena olmaz; bir akşam geçirdik.

Dedi. Güzelliği kadar zekâsı da fevkalâdeden olan mabudem, benim halimden, her şeyi anlıyor. Ben de bana karşı hususî bir teveccüh ve alâka beslediğini zannediyorum. ki hafta evvel alelâde bir münasebetle:

— Sizde başkalarına benzemiyen bir üstünlük var Bay Güneş; dostluğunuza o kadar alıştım ki bir hafta gelmeseniz üzüleceğim.

Dedi ve güzel dudaklarından ihtiyatsızca çıkan bu sözleri müteakib kıpır-

mazı kesildi. Onu üzmemek için bu iltifatın delâlet ettiği manayı anlamamazlıktan gelerek vaziyeti kuru bir teşekkülle geçiştirdim.

Halkevinde bulduğumuz zaman hissiyatımı sarahatle izhar eden ilk sözleri nasıl ve hangi cesaretle söyleyebildim; hâlâ mütehayyirim. İçimden yükselen ani bir cüretin tesiri altında:

— Bayan Neclâ; dedim, yalvarırım size, bu gece münhasıran benimle dansediniz...

İlâhî gözlerini gözlerime dikerek mütehayyirane bir müddet baktıktan sonra çehresine sükûnet geldi ve çok hafif bir sesle:

— Peki, dedi, arzunuzu memnuniyetle yapacağım...

Teşekkür edebilmek için çırpındım; kendimi o kadar zorlamama rağmen dudaklarımın arasından iki söz çıkaramadım; sol elimin parmaklarını sağ elimle

didikliyerek uzun, uzun yere baktım. Bu samit, fakat belîğ nutkumu bir dakika kadar dinledi ve sonra bahsi değiştirmek lüzumunu duyarak:

— Haydi gelinle güveyiyi tebrike gidelim.

Dedi, o tarafa yürüdü. Daniş bey, kültür direktörü., karısı, mektep direktörü, karsı, müfettiş ve öğretmen arkadaşlar ve refikalari hep beraber oturuyorlar, kalabalık masadan muttasıl kakkahalar yükseliyor. Biz, Neclâ ile, henüz ayaktayız.

Gelinle güveyiyi tebrikten avdet ederken, tabiatile, bizim de iltihak edeceğimiz büyük masada oturanlara göz gezdirdim; bir aydan fazla bir zamandanberi yüzünü görmediğim Bayan Ferhunde Sevginin de orada olduğunu hayret ve ızdırabla müşahede ettim. Göz göze geldik. O, bir ölü gibi sararırken Neclâ da garib bir hisle beni tetkik ediyordu. Bütün sükûnetimle ona da elimi uzattım ve iltizamî bir şekilde sesimi yükselterek:

— Size artık yalnız Halkevimde mi tesadüf edeceğiz Bayan Ferhunde? İki aydır mektep ve meslek arkadaşlarınızı hiç aramadımız.

Dedim. Bu sözlerimle Neclâyâ bu kızın bir muallim olduğunu ve iki aydır ken- disini hiç görmediğimi; yani aramızda hiçbir münasebet olmadığını anlatmak istemiştim. Kültür direktörü Ferhunde'yi Daniş beye tanıştırmış olacak; babası da Neclâyâ tanıştı:

— Meslekten çekilmiş bir öğretmen .. Ferhunde Sevgi, gözlerinin bütün en- gerekliğile bize bakıyor. On dakikadan beri amansız bir ısrarla üzerimizde mer- kezleşen bu bakışlar Neclâyı fena halde sinirlendiriyor. İmkânını bulabilsem Ferhunde'ye alenen tokatladıktan sonra ayaklarımı altında bayıltıncaya kadar ezeceğim.

Gelinle güveyi ilk fokstrota kalkanlar- ken Neclâ babasına hitab etti:

— Ben bu akşam mutasıl dansedece-ğim baba, içim öyle istiyor. «Yüzünü bana dönerek» bilmem Bay Haşmet Güneş bana kavalyelik zahmetine katlanmak lütfunda bulunurlar mı?

Ayağa kalkarak hürmetle eğildim: — Dansa davetimi kabul etmek sure- tile bana şeref vermenizi çok rica ederim.
(Arkası var)

Geçen dünya harbine aid bilmediklerimiz

Almanların bugünkü harbde kullandıkları taktiği açığa vuran kitab

1929 yılında Almanya harbiye nezareti, hemen hemen mahrem deneyecek bir tarzda ve gayet mahdud miktarda olmak üzere: «Dünya harbine aid bilmediklerimiz» [*] isimli bir kitabı neşretti. Aradan altı, yedi sene geçtikten sonra bu kitabı, bir hayli tashih göyerek, yepyeni bir şekilde ve gayet geniş miktarda olmak üzere bir defa daha basıldı.

Bir zamanlar «mahrem» diye herkesin gözünden kaçırılan bir kitabın, sonradan böyle herkesin okuyabileceği bir tarzda basılması çok dikkati çalıdır. Kitabın ikinci baskısı zamanında Alman harbiye nazırı olan Blumberg, kitabı yazdığı bir önsözde, her Almanın «bu milli kitabı» okuması lâzım geldiğini ileri sürdü.

Kitabın mevzuu ve kitabın içindeki materyeller, Alman umumî efkârının bilhassa şimdiki harbe nasıl hazırlandığını göstermesi bakımından fevkalâde enteresandır.

Bu kitabın bir ikinci gayesi, Alman halkını, mağlûbiyetine rağmen Almanyanın 1914-1918 Dünya Harbinde gösterdiği kuvvet ve kudreti tebarüz ettirmek. Kitabın bu gayesine ulaşmak için, bugüne kadar herkesten gizli tutulmuş geçen Dünya Harbine aid çok enteresant rakamlar ve istatistikler vermektedir.

Meselâ 1914-1918 Dünya Harbinde, denizaltı harbine aid şu rakamlar kaydedilmektedir:

Almanya, 1914-1918 Dünya Harbi devamında 460 denizaltı gemisi faaliyete geçirmiş; harbin sonuna kadar bu gemilerin 200 tanesi batırılmış. Buna karşılık düşman batırılan ticaret gemilerinin sayısı 6470 i bulunmuş. bu gemilerin mecmu tonajı da: 12.242.990 ton ediyormuş.

Kitabın muharrirleri, 1914-1918 Dünya Harbi esnasındaki kimya harbinin (Zehirli gazlar) mes'uliyetini Almanlardan atarak Fransızların sırtına yüklemeye çalışmaktadırlar.

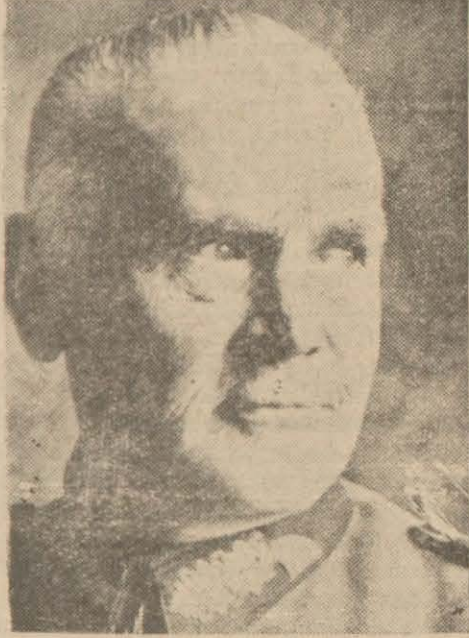
Kitabın muharrirleri, dünya efkârı u. mumiyesinin, zehirli gaz harbinin niçin bu kadar tel'in ettiklerinin sebebi bir türlü anlayamadıklarını bilhassa kaydediyorlar. Zehirli gaz harbinin, bir silâh olarak itibarile ne kadar işe yaradığını isbat etmek için de kitabın muharrirlerinden General Heyer şu satırları yazıyor:

«Amerika ordusunun 1914-1918 Dünya Harbi esnasındaki zayıflığının hemen hemen üçte biri zehirli gazlar tarafından tevîd edilmiştir. Diğer taraftan 1917 yılında Fransızların, cephenin muayyen bir kısmında, hem de nisbeten sakin bir sırada, 11-20 Ağustos günleri arasında zehirli gazden vaki telefat sayıları 14.578 kişiyi bulmaktadır. Bütün garb cephesini nazari itibara aldığımız zaman vasatı olarak günde 3000 kişinin zehirli gazlardan safı harb harici olduklarını görmekteyiz.»

Kitabın, ikinci tabının almanca 292-299 uncu sayfalarında, harbin sonlarına doğru Alman'lar tarafından atılan mermilerden yüzde 25 inin zehirli gaz taşıdıkları, ve bu cesid mermileri kullanma temayülünün gittikçe artmakta olduğu kaydedilmektedir.

Kitabın muharrirleri, gerek kimya harbinin, gerekse denizaltı harbinin ne-mekten icinab etmekle beraber, Almanyanın, gerek kimya harbinden, gerekse denizaltı muharebelerinden çok şeyler kalar, bunu hesaba kattığımız takdirde, Almanların bugünkü harbde de, bütün lâhâ da azamî bir kuvvet vereceklerini pekâlâ tahmin edebiliriz. nitekim daha şimdiden denizaltı harbinin bütün şiddetle ve herhalde 1914 den çok daha kuvvetle baş'adığını pekâlâ görüyoruz.

«Dünya Harbine aid bilmediklerimiz» adlı kitabın mühim bir kısmını da 1914-1918 Dünya Harbi esnasında Almanların casusluk faaliyetine hasredilmiş bulunuyor. Kitabın bu bahse aid yazıları, ol-

Eski Alman harbiye nazırı Blumberg

dukça sansasyonel bir tarzda kaleme alınmıştır. Biz bu satırlar arasında, Almanların 1914 Dünya Harbi zamanındaki en usta ve en kudretli casusları olan (Mat-mazel Doktor) un hatıratını; Belçika-da Almanlar tarafından kurşuna dizilen İngiliz casusu, hastabakıcı Mis Karel'in kurşuna dizilmesine aid bir şahidin notlarını; bundan başka, Fransızlar tarafından kurşuna dizilen meşhur Alman casusu «masum Matahari» nin bir met-hiyesini görmekteyiz.

Kitabın muharrirleri, geçen Dünya Harbi zamanında Alman umumî karar-gâhına mensub istihbarat teşkilâtına aid malûmat verirken, çok dikkatli bir dil kullanmakta, ve lüzumundan fazla bir tek kelime yazmamaya çalışmaktadırlar. Fakat buna rağmen, bu satırların arasında çok enteresant bazı hakikatleri görmek te kabil değildir.

Kitabın içinde, cephe gerilerinde casusların tahrîkâr faaliyetlerine aid bir yığın direktiflerin kopyaları da verilmektedir. Fakat tabii bu çeşid yazılar daha ziyade düşman casuslarının faaliyetine aid vesikalardan iktibas edilmektedir.

Kitabta, bilhassa, casusların cephe gerisindeki halkı da moralize etmek için gıdaları ne suretle tahrîb edecekleri hakkında bir sürü kongre talimat nümuneleri zikredilmektedir.

Kitabın aynı bahsinde, 1914-1918 Dünya Harbi esnasında Alman karar-gâhına bağlı gizli istihbarat şefi albay Nikolayın çok enteresant bazı itirafları zikredilmektedir. Albay Nikolay, hoş gitmiyen ve zararlı telâkki edilen düşman idarecilerine suikastler yapılması işinin de bu-

günkü casusluk faaliyeti çerçevesine girmesi lâzım geldiğini çekinmeden söylemektedir.

Kitabta, geçen Dünya Harbinin sonlarına doğru propagandanın da kuvvetli bir silâh olarak sahneye girdiği yazılmaktadır. Kitabın dediğine bakılırsa, İngilizler, yalnız bir ay içinde, tayyarelerle, mermiler vasıtasile ve diğer bazı yollarla Almanların arasına 3 milyondan fazla beyanname atmışlardır. Fakat kitabın muharrirlerine nazaran İngilizlerin yaydıkları bu külliyetli beyannamelerden ziyade, bolşeviklerin tektük ele geçen beyannameleri daha fazla zararlar doğurmuştur.

Kitabın almanca 454 üncü sayfasında bu mesele hakkında şöyle denilmektedir:

«Bolşevik beyannameleri, cepheye yapılan propagandaların en tehlikeli bir şekli idi. Şark cephesinden garb cephesine nakledilen Alman askerlerinin büyük bir kısmı dünya ihtilâli fikirlerle meşbu idi.»

Kitab, 1914-1918 Dünya Harbi esnasında Almanların kullandıkları silâhları methede ede bitiremiyor. Kitab, bir antoloji mahiyetinde olduğu için bu mevzu etrafında muhtelif yüksek rütbeli Alman subaylarının birçok makaleleri var. Fakat bütün bunlara rağmen ortada değişmiyen bir hakikat var: O da Almanların 1914-1918 Dünya Harbini kaybetmeleridir. Niçin ve nasıl?

«Dünya Harbine aid bilmediklerimiz» kitabının muharrirleri de bu suali cevabsız bırakmamışlardır. Kitabın birinci baskısında, Almanların harbi kaybedişi, bir takım «tesadüfler» e atfedilmekte ve 1914-1918 Dünya Harbinin bir dönüm noktasını teşkil eden «Marn» harbinin, Alman teğmeni Hançin, Moltekenin emirlerini yanlış tebliğ etmesi dolayisile Fransızlar tarafından kazanıldığı bildirilmektedir.

Kitabın ikinci baskısında ise, «tesadüfler» nazariyesi aynen muhafaza edilmekle beraber, harbi kaybettiren en mühim âmilin, «Yahudilerin, Masonların, Marksistlerin, ih...» propagandası olduğu zikredilmektedir. Buradan çıkarılan netice şudur: Geçen harb bu yüzden kaybedildiğine nazaran diğer harbi kazanmak için biricik çare: Marksistleri, Yahudileri, Masonları yok etmektir.

«Dünya Harbine aid bilmediklerimiz» kitabı, Almanların bugünkü harbde takip edecekleri taktiği açığa vurma bakımından da fevkalâde enteresant bir kitabdır.

Yapak ihracatçıları dün toplandılar

Dünkü toplantıdan bir intiba

Dün şehrimizdeki yapak müstahsil ve killeri ve yapak ihracatçıları İstanbul ticaret ve zahire borsasında bir toplantı yapmışlardır.

Toplantıya 60 firmanın mümessili iştirak etmiş ve yerli fabrikaların Ankara'ya bir heyet göndererek yapak mevcudunun dahillî ihtiyaca ancak kâfi olduğu hakkındaki noktalarını bildirmelerine itiraz edilmiştir.

Müstahsil vekilleri ve ihracatçılar bu takdirde 90 bin balyeye yaklaşan stokla-

rın fabrikalar tarafından mübayaası lâzım geldiğini ileri sürmüşlerdir. Toplantıda yeni yıl istihsal mevsimi yaklaşmakta olduğundan, dünya yapak fiyatları yükselirken mallarımızın ihracatını faydalı olacağını Ticaret Vekâletine bildirmesi kararlaştırılmıştır.

Bu maksadla bugün bir heyet muntaka ticaret müdürlüğüne de müracaat ederek icab eden malûmatı verecek ve yapagın ihracatına müsaade edilmesini isteyeceklerdir.

«Son Posta» nun zabıta romanı: 20

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHMİ

10 ayrı dil

Biraz sonra aşçı kadın içeriye getirildi

Genç kız sabit ve donuk bakışlarla serkomiserin yüzüne bakıyordu. Bir ara başını elleri arasına alarak düşündü. Sonra ayağa fırladı, serkomisere doğru yürüdü. Avuçlarını masaya dayayarak gözlerini serkomiserin gözlerine dikti ve bağırdı:

— Yani dayımı biz mi katlettik?
— Yeşilköye gittiğinize göre evet!
— Yeşilköye gitmedik diyorum size! Serkomiser de ayağa kalkmıştı. Bu sahneyi neden hazırladığını anlıyordum. Acaba genç kız kapana düşecek mi idi? Ağır ağır, fazla ehemmiyet vermiyormuş gibi bir eda ile:

— Şu halde bu müddet zarfında neredede olduğunuzu söyleyin, bize isbat edin, mesele kalmaz! dedi.

— Söylersem, isbat edersem artık bizden şüphelenmeyecek misiniz?
— Kat'iyen!
— Necedetten de mi?
— Evet...
— Çok güç... Hayır hayır söyleyemem...

— Şu halde nişanınızı tevki edeceğiz. Belki sizi de zannatına almak lâzım gelecek.

Genç kız ellerini birbirine kenedlemiş olarak odada asabî adımlarla gezinmeye başladı, söyleyecek mi idi? Sahne cidden heyecanlı idi!

Tam bu sırada dışarıdan, kapı önünden bir münakaşa ve itişme gürültüsü yükseldi. Akabinde kapı bir tekme dar besile ardına kadar açıldı ve eşikte Necdet göründü. Polis memuru kollardan tutmuş bırakmıyordu. Delikanlı acı bir sesle bağırdı:

— Neclâ ne yaptığımızı söylemeyeceksin. Anlıyor musun, istemiyorum, izin vermiyorum. Asla söylemeyeceksin! Ne pahasına olursa olsun.

Serkomiser hiddetle yerinden sıçradı. Kapıya koşarak haykırdı:
— Delikanlı, bana bak; böyle şumarıklıklardan hoşlanmam. Rahat otur, yoksa yapacağımı ben bilirim.

Necdet dışarı çıkarıldı. Arka bahçede nöbet bekleyen polis memuru da içeri çağırıldı. Kapı yeniden kapandı. Fakat artık iş işten geçmişti. Genç kız yerine dönüp oturmuş ve ağzını kapamıştı.

Serkomiser aynı hiddetle ona hitab etti:

— Haydi bakalım, küçük hanım, artık densizlik yetiştir. Söyleyecek misiniz?

— Hayır.

— Fakat sonu fena olacak, kendi kendin felâketine sebebiyet vereceksiniz.

— Canım bizden ne istiyorsunuz? Bu ne korkunç fikri sabit! Bizi anlayın. Hayır, dün Yeşilköye gitmedik. Fakat öyle bir yere gittik ki söylemek bizim için ayrı bir felâket olur. Ben kendi hesabıma fedakârlığa razıyım. Fakat görüyorsunuz ya nişanım izin vermiyor.

— Pek âlâ, çıkmız, şimdilik bu kadar kâfi. Kütübhaneye girip orada emirlerimizi bekleyiniz.

Genç kız odayı terketti. Ayağa kalıkan serkomiser elleri arkasında bir

müddet gezindikten sonra Rıdvan Sadullahın önünde durdu. Kendi kendine konuşur gibi:

— Bu da numara! dedi. öyle ya isbat edilemeyecek bir yalan söylemek tensen hiç bir şey söylememek müreccah... Hocam, ne dersin, bu işe?...

— İsticvablara devam edelim, Osman bey.

— Hizmetçi ile aşçı kadın var, değil mi? Evet onları çağıralım.

— Bir de Leylâ hamımın Kenan diye bahsettiği gardiyanı bulup konuşmak lâzım. Saat şimdi beşe geliyor. Ben buradan eve dönmek mecburiyetindeyim. Bir misafirim gelecek. Sen hapishaneye gider, adamı isticvab edip dönersin.

Müddeiummî muavini:

— İyi olur, ben de giderim, dedi.

— Âlâ, sonra bizde buluşuruz. Bu delikanlı ile genç kıza ne yapacaksınız? Serkomiserle müddeiummî muavini birbirlerine baktılar.

Müddeiummî muavini:

— Şahsi kanaatim suçlu oldukları merkezindedir, dedi.

Serkomiser ilâve etti:

— Ben de aynı fikirdeyim. Bir kere bardaki hadise müsbet ve gayri kabilli inkâr olarak meydana... Yeşilköy cinayetinde gelince elimizde 10 tane delil var ki...

— 10 tanesi, pek çok değil mi, Osman bey?... Say bakalım, şunları...

— Evet sayalım...

Serkomiser delilleri şöylece tesbit etti:

1 — Raif beyin spor otomobilini son kullanan Necdetle nişanlısı idiler. Bu otomobilin Yeşilköye gittiği muhakkaktı. Lâstik izleri kâfi bir delildi.

2 — Otomobilin içinde kan lekesi ve çamur kirintileri görülmüştü.

3 — Maznunlar hadise esnasında başka yerde bulduklarını isbat edemiyorlardı.

4 — Necedtin köşk bekçisini Yeşilköyden uzaklaştırmak için hadise günü telefonla İstanbula çağırıldığı ve eşyaları aynı gün nakletmek istediği anlaşılmıştı.

5 — Necedtin hapishanedeki maktul ile evi arasında gidip gelen gardiyanı tanıdığı tahakkuk etmişti. Ondan Raif beyin hapishaneden çıkacağını ve Rıdvan Sadullahla görüşeceğini öğrenmiş olabilirdi.

6 — Necdet tabancasını zabıtaya irae etmek istemedi, kaybolduğunu söylüyordu. Hakikatte tabancanın muayenesile kullanıldığını anlaşılabileceğinden korktuğu şüphesizdi.

7 — Otomobilde Neclânın saç bu lunmuştu.

8 — Maznunların ikisi de İngilizce biliyorlardı. Bunlardan Necedtin ya tak odasında bir yazı makinesi de bulunmuştu. Bu suretle Portekizli elektrik mühendisi namına zabıtayı şaşırtmak üzere tasni edilen mektubun onlar tarafından yazıldığına hükmedilebilirdi. Yazı makinesi ve mektubun tetkiki ile bu nokta kat'iyetle tesbit edilebilirdi.

(Arkası var)

Tasarruf ve Yerli Malı Haftası Başvekilin nutkile başladı

(Bastarafı 1 inci sayfada)

balık bir davetli kütlesi hazır bulunmuştu. Merasime, Ankara kız lisesi talebeleri tarafından söylenen istiklal marşı ile başlanmış ve bu takiben Başvekil doktor Refik Saydam haftayı açış nutkunu irad etmiştir.

Sık sık ve sürekli alkışlarla karşılanan bu nutku, Ankara kız lisesi talebelerinin temsilileri takib etmişlerdir.

Başvekilin nutku

Refik Saydam nutkuna şöyle başlamıştır:

Aziz yurddaşlarım,
Bugün, onuncu tasarruf ve yerli malı haftası başlıyor. Artık bugün, millî bayram günlerimiz arasında yer almış bulunmaktadır. Bize verdiği sevinç kadar, manası da büyük olan bu haftaya girerken, hepimizi hürmetle selamlarım.

Cumhuriyet devrinin geçen mes'ud senelerine baktığımız zaman, bu bayramın manasını anlamakta güçlük çekmeyiz. Millî iktisad mefhumunu Türk yurduna sokan, bu mefhumu Türk varlığında yerleştiren, Türk cemiyetini ve Türk ferdiyi iktisadî zihniyet'e caşırmağa sevkeden, Türk devletini her sahada olduğu gibi iktisadî sahada da iptidailikten kurtarıp programla çalışan modern bir devlet haline kovan, cumhuriyet rejimi, cümhuriyet idaresi olmuştur. Cumhuriyet Türkiye'si, her türlü dahiî huzursuzluk ve nif'atın uzak ve tam bir şekilde birliğini anıyarak, daima ilerive doğru yürü-yerek çalışan ve temiz çiftçilerle, memleketin her tarafını birbirine bağlayan demiryollarla, vatanın bütün köşelerine yayılan ve miktarı günden güne artan fabrikaları ve seneden seneye geniş inkişaf hamleleri kaydeden iç ve dış ticaretle, işletilmesine her gün daha büyük gayretler sarfolaran madenleri, millî bankaları, deniz nakliyatı hizmetlerini gören ve bünyesini için elden gelen gayret esirgenmeyen deniz ticareti filosu ile her bedel bir iktisadî varlık zevhası arz etmektedir. İşte bu levhamın ifade ettiği manadır ki, bugünkü bayramımızda göğüsle-rimiz fehr ve gurur ile dolduruyor, hepimiz âtîve emniyet ve imanı ve daima daha ziyade çalışma arzu ve zevkini aşılıyor.

Bu hareketin güzel yurdumuzun her köşesine yayılan benimsenmesine, millî iktisad ve tasarruf mefhumunun ve yerli mala râbet ve iltifatın yurddaşların dîmağlarında kökleşmesine, büyük kâfiîk her Türkün görür ve âdusun tarzında iktisadî bakımdan hayırlı inkişafatlar vücud bulmasına değerli yardımlarını dokunmuş olan millî iktisad ve tasarruf cemiyetine bu bayram günümüzde huzurunuzda teşekkür ve takdîrlerini beyan etmekten zevk duyduğumuzdur.

İstihsalatımızı artırmamız lâzımdır

Aziz dinleyicilerim,

Bu sene tasarruf ve yerli malı haftasını, dünya siyasi ufuklarının ve iktisadî durumunun fevkalâdelikler arzettiği bir zamanda idrak ediyoruz. Şimdiye kadar geçirdiği imkânlar Türk milletine, giriş-tiği iktisadî savaşı ve kalkınma hareketlerine, işaret ettiği fevkalâdelikler için de de bu fevkalâdeliklerin icablarını ve her yurddaşa tahmil ettiği vazife ve mü-kellefiyetleri müdrik olarak sükûnet, azim ve daha büyük bir heyecana devam etmek kuvvetini vermiştir. Bundna asla şüphemiz yoktur.

Bilhassa tasarruf ve yerli mallar haftaları zarfında olmak üzere, millete hitab etmiş bulunan büyük mes'uliyet adamlarımızla mütehasşslarımız, yurd istihsalatının artırılmasındaki fayda ve zaruretini mes'uliyet ve ihtisâsı verdiği salâhiyetle daima tebarüz ettirmişlerdir. Her zaman tekrar edilmiştir ki, istihsalatımız hem memleket pazarlarında ve hem de dış piyasalarda satılabilmek için kâfi değildir. Hariçten mübaya'a etmek mecburiyetinde bulunduğumuz malları kolaylıkla ve kâfi miktarda alabilmemiz için cesidli istihsalatımızı her türlü çarelerle baş vurarak artırmamız lâzımdır. Bu gayeye erismek ve vücuda getirilen programları zaman kaybetmeksizin tahakkuk ettirmek için bütün yurddaşlarımızın birbirleriyle yarışmasına çalışmaları, Türk camiasına karşı bir vazifedir, memleketimize karşı bir borçtur, aynı zamanda iktisadî bir zaruretini de en kısa ifadesidir.

Aziz yurddaşlarım,

Coğrafi vaziyet ve hususiyetlerimiz ve insanîyet âlemindeki mevkiimizin bize bahsettiği imkânlar, bugünkü serâit içinde zirai, sınaî ve toprakaltı istihsalatımızı artırmaktaki menfaat ve zarureti düne nazaran kat kat fazlaştırmış bulunmaktadır. Çiftçi, sanavci, madenci, tüccar ve işçi, hülâsa bütün müstahsil unsurlar ve iktisadî faaliyet sahalarında resmî veya hususî vazife almış olan vatan daşlar, memleketin âtisine inanarak yurd bünyesinin malî ve iktisadî kudret ve sağlamlığına güvenerek, hükümetin mahsulât ve masnûatımıza değer fiyatı daima temin etmek için gereken her türlü tedbirleri zamanında alacaklarından emin olarak ve bu bakımdan her hangi bir e'disive dahiî asla düşünmüyoruz, memleket istihsalatının seviyesini yükseltmeğe ve kolaylaştırmak için her türlü imkânlarını artırmaya azami gayretle ve tarihi günün verdiği heyecan ve şevkle çalışmalıyız.

dişler. Bunu, memleket kendilerinden istemekte ve beklemektedir.

Gerek sanayi iptidai maddesi olarak kullanılan ve gerekse gıda maddesi olarak istihsal olunan çeşitli ve yüksek vasıf ve hususiyetlerle mütemyiz mahsullerimizle, başta kömür olmak üzere madenlerimizin dış piyasalarda iyi fiyatla kolayca kuvvetli müşteriler bulacağından hiç şüphe edilmemelidir. Görülüyor ki, istihsalatımızın artırılmasına çalışılması vatandaşların şahsî menfaatlerinin de icabıdır.

Millî Şefin işareti

Yaşadığımız günlerde, Millî Şefimizin şu işaretlerini her an gözönünde bulundurmakla mükelleftiz:

«Bütün bu güç şartlara beraber biz, ticaret işlerinde en az sıkıntı gören milletlerden olacağız. İlk önce surasını emniyetle söyleyebiliriz ki memleketimiz ve ordumuz, en lüzumlu işe maddelerinde hal ve atî için hiç bir tehdiye maruz değildir. Hatîâ ihraç maddelerinin tahdidinde biz, en geniş davranabilecek memleketlerden biriyiz. Harb zamanında dahi mahsullerimiz, çoğu itibari'le, cihan piyasasının arıyacağı maddelerden olacaktır.»

İktisadî vaziyetimiz

Aziz yurddaşlarım,
Memleket iktisadî hayatının, içinde bulunduğumuz sene zarfındaki başlıca tezahürleri hakkında size malûmat arz etmek isterim.

1938 senesinde, hariç ticaretimiz geçen senelere nazaran faik bir inkişaf göstermiş olmakla beraber, hariç ticaret bilançosumuz memleketin iktisadî cihazlanmasında mütevellid olarak, ithal ihtiyacının büyük mikyatsına artmış olması dolayısıyla, aleyhte kapanmıştır. Elimizde bulunan 10 aylık istatistik rakamları, 1939 senesi hariç ticaret bilançosunuza lehte bir hakiye ile karşıyaçığımızı şimdiden kabul etmemize müsaîd bulunmaktadır.

1938 senesinin 10 aylık ihracat kıymeti, yüz milyon dört yüz bin lira iken, bu kıymet 1939 yılının aynı aylarında üç milyon üç yüz bin lira fazlasıyla üç milyon yedi yüz bin liraya çıkmıştır.

İthalatımıza gelince: 1938 senesinin 10 aylık ithalât kıymeti yüz yirmi milyon dört yüz bin lira iken, bu kıymet 1939 senesinin aynı aylarında yirmi bir milyon yüz bin lira noksanı ile, yüz altı milyon üç yüz bin liraya düşmüştür. 1938 senesinin 10 aylık müvazenesi aleyhimize yirmi yedi milyon liralık bir hakiye göstermiş iken, aynı müvazene 1939 senesinde ancak iki buçuk milyondan ibaret aleyhte bir hakiye göstermektedir.

Görülüyor ki, ihracatımız son senelerdeki muttarid artış istikametindeki inkişafını muhafaza etmektedir. Bu cihet bilhassa memnuniyetle kayda sayandır. İhracatımızın artması için icab eden tedbirleri zamanında almak ve ihraç mallarımızın bilhassa çiftçi ve köylü lehine kıymetlendirilmesini temin etmek volundaki mesele ihtimamla ve büyük bir dikkatle devam edecektir. Esasen, ihraç mallarımızın büyük bir kısmı, kıymetlendirilme bakımından, demin de işaret ettiğimiz gibi, hali hazır dünya konjonktürleri itibari'le bir takım kolaylıklara mazhar bulunmaktadır.

Snokülasyonla mücadele

İthalât cephesinden de, memleket umumî hayatının her türlü tazyikten korunması ve millî sanayi sahasındaki faaliyetlerimizin aksamaması ve durmaması için hariceten almağa mecbur olduğumuz eşya ve emtianın ehven ve uygun fiyatla ithalini mümkün kılmağa çalışılmaktadır. Memleket dahilinde, ithal malları üzerinde her hangi bir spekülasyona mâni olmak için, gerek dahiî fiat politikası ve mü-rakabesi ve gerek ticaret ve tedive anlaşmaları bakımından, icab eden tedbirler tevessül olmaktadır ve olunacaktır. Her halde, bütün yurddaşlar bilmedirdirler ki, hükümet müteakki'dir. versiz ve sebatsız spekülâtif fiat tereffülüne hiç bir suretle meydan vermiyecektir. Ancak lüzumsuz endişelere kapılıp normal ihtiyacı fazla mübayaada bulunarak pıvasa tessevvislerine sebebiyet vermemek hususunda halkımıza da bir vazife terettüp ettiğini bu vesile ile bir defa daha hatırlatmayı faydalı görürüm.

Dış ticaret politikası

Dış ticaret politikamızda, birçok senelerdenberi devam eden beynelmîl iktisadî durumun icabı olarak, kliring ve takas usulünün geniş bir ver almış olduğu malûmunuzdur. Arzettikleri bazı müskülâta rağmen, bu usullerin tabikinden memleket menfaatları olmuştur. Serâit ve imkânların müsaadesi nisbetinde ticaret tedive anlaşmaları politikamızı normal ve basit esaslara doğru götürmek gayemizdir.

Millî mahsullerimizin vaziyetleri

Millî mahsullerimizden başlıcalarının bugünkü vaziyetlerine kısaca temas etmek, bunların durumundaki umumî temayülû göstermek bakımından, faydalı olacak zannındayım.

İhracat ticaretimizin en kıymetli maddesini teşkil eden bütün istihsalatımızın seneden seneye, gerek miktar, gerek ka-

lite itibari'le, tekâmül ettirilmesine ve bununla mütevaziyen sağlanmış imkânların teminine matuf olarak devamlı tedbirler alınmaktadır. Bu sene rekoltesi, geçen seneden mühim nisbette fazla olmasına rağmen, bütünlerimiz bu sene asgari yüzde beş daha yüksek fiatlarla satılmağa başlanmıştır.

Hububat ve gıda maddelerimiz bu yıl geçen yıllara nazaran daha iyi evsafıta ve daha çok miktarda istihsal edilmiştir. Surasını tebarüz ettirmek lâzımdır ki, muhtelif hububat maddelerimizin istihsalinde iki üç sene evveline nazaran köylü müzüm istihsal kudretinde hepimizi hakkın iftihar ettirecek derecede ve yüzde yirmiden yüzde elliye kadar değişen nisbetlerde, inkişafat görünmektedir. Alanın tedbirleri sayesinde hububat fiatlarının istikrarlı devamlı olarak temin edilmektedir. Dünya vaziyeti dolayısıyla, bu maddelerin cihan piyasalarındaki fiatları da mühim nisbette yükseltmekte olup, kabili ihraç olan miktarlarının satışı için en müsaîd imkânlar mevcud bulunmaktadır. Bütün gıda maddelerimizde aynı müşahedeyi yapmak kabildir.

Pamuk, tiftik ve yapağı gibi sanayi yarıyan iptidai maddelerin istihsalı da seneden seneye inkişaf etmektedir. Bu mahsullerimizde de, gerek dahiîde, gerek haricete, ha-raretili talebler vardır ve fiatları da yüksek seviyelere varmıştır.

Kuru meyvalarımıza gelince: Son senelerdeki istihsalımız rekor teşkil edecek derecede yükselmiştir. Bazı piyasaların muvakkaten çekilmesi olmasına rağmen, satışlar muntazaman cereyan etmekte ve fiatların karlı seviyede kalması için her türlü tedbirleri büyük itina ile müraacat olunmaktadır.

Netice olarak diyebiliriz ki, dünyanın içinde bulunduğu dünkü ve bugünkü müskül vaziyetlere rağmen, müstahsil kütleimiz için tam emniyetli bir huzur havasının ve refah şartlarının idamesini en leri bir gaye olarak gözetmemizin mânasını ve yüksek kıymetini hâdiseler açıkça göstermiş oluyor. Yüksek verimli istihsal bugünden başlanıldığını gördüğümüz işler, en sıkıntılı bir devrede bile, böyle bir kudret ve emniyet tesis etmek bakımından, mühim semeler vermiştir. Bu yolda yürür ve bu gayenin tam olarak tahakkukunu beklerken, leri'de teessüsünü ümid ettiğimiz dünya sulhü nizamında da, milletimizi üzerine terettüb eden hakiîk vazifelerini ifa etmiş bir unsur olarak görürüz.

Millî paranın kıymeti

Aziz yurddaşlarım,
Tasarruf mevzuunda, millî paranın kıymeti ve istikrarı meselesinin ehemmiyeti ve bu hususta Cumhuriyet hükümetinin ötedenberi gösterdiği hassasiyet malûmdur. Dünya siyasi vaziyetinin geçirdiği buhranlar, zaman zaman millî para etrafında hal-kımızı tereddüde düşürebilecek bazı sayıların çıkmasına vesile olmaktadır. Surasını açıkça söyleyebiliriz ki, hükümetin alabileceği kararlar ve tedbirler, millî paranın kıymetini ve istikrarını sağlamaya matuf olacaktır. Bu yolda alınacak tedbir ve kararların ise, gizli tutulmasına tabiatle sebeb ve imkân yoktur.

Başvekil bundan sonra tasarruf hareketlerinin muayyen bir şekli olan devlet dahilî istikrarlarından, halkın bunlara gösterdiği râğbetten bahsetmiş, neticede demiştir ki:

«Millî tasarrufun herkeşe malûm olan ehemmiyeti üzerinde daha fazla durarak, sizleri yormak istemem. Surası muhakkaktır ki millî tasarruf, milletler hayatında ilerliğin bir ölçüsü, emniyet ve istikrarın mevcudiyetinin bariz bir delili ve yurda bağlılığın ifadesidir. Millî tasarruf, millî sermayenin müvellidi ve dolayısıyla millî istihsalın muharrikidir. Bir milletin bankalarındaki tasarruf mevduatının artışı, şüphe-siz ki, o milletin iktisadî âtisinin ve iktisadî istiklâlinin müemmen bulunduğuna delâlet eder. Bu mânada anladığımız millî tasarruf hareketlerinin, memleketimizde inkişaf etmekte olduğunu görmekle büyük bir hâş duymaktayız. Bir müddet evvel Erzuruma varmış olan demiryollarımız, yeni yeni kurulan fabrikalarımız millî tasarrufun, millî zekânın yurdumuzda Cumhuriyet idaresi altında yaratıldığı güzel eserlerdir. Bundan ma'da bankalarımızda yekûnları günden güne kâbaran tasarruf mevduatı hepimizi sevin-direcek bir durum arz etmektedir. Bu sahaya aid bir kaç rakam arz etmemen müsaadenizi rica ederim.

1937 senesi Haziranında, iki yüz yetmiş yetmiş milyon liraya balığ olan tasarruf mevduatı yekûnu, 1938 senesinde üç yüz beş milyona yükselmiş bulunuyordu. Bankalarımızdaki mevduat hesapları yükselici seyirini muhafaza ederek, içinde bulunduğumuz senenin ilk aylarında üç yüz yirmi beş milyon lira gibi küçük görülmeyecek bir yekûna erişmiştir.

Başvekil bunu müteakib son dünya vukuatı üzerine tereddüde düşen bazı vatandaşların bankalardaki mevduatlarını kısmen çektiklerini, fakat bilâhare bu mevduatın emin edileceğini bulduğunu görerek idareye başlıklarını hikâye etmiş, ticarî kredilerden sonra zirai krediler faiz nisbetinin de ucuzlatıldığını anlatmış ve demiştir ki:

Millî sanayimiz

Aziz dinleyicilerim,
Millî sermayenin müvellidi olan millî tasarruf, leri memleketlerde millî sanayileme hareketlerinin kuvvet aldığı başlıca bir

membra olmuştur. Millî sermayeye dayanan millî sanayi ise, her yerde, nihayet millî kuvvet ve kudret demektir. Memleketimizde de millî tasarruf ve millî iktisad mefhumlarının olgunlaşarak yerleşmesine müvazil olarak sanayi hareketlerinin inkişaf ettiği, ni görmekteyiz. Bu suretledir ki, resmi kayıtlara göre 1927 senesinde sanayi istihsalatımızın kıymeti 32 milyon lira iken 1938 senesinde bu kıymet 265 milyon liraya yükselmiştir. Tabik edilmekte olan sanayi planlarının itimamından sonra, bu kıymetin üç yüz milyon lirayı aşacağını kabul edebiliriz.

Millî sanayinin memlekette işgal ettiği ehemmiyetli mevki müdrik olan Cumhuriyet hükümeti, bu sahadaki gayelerinin bir an evvel tahakkukunu arzu ettiğinden, devletin bizzat sanayi kurucusu olarak harekete geçmesi icab etmiştir. Bu suretledir ki, sanayileme hareketi büyük bir milli dava olarak ele alınmış ve bildiğiniz devlet sanayi planları vücud bulmuştur. Yaşamakta bulunduğumuz nazik ve çetin anlar, sanayileme hususundaki isticallimizin ne kadar yerinde olduğunu bir defa daha, tam bir vühdâ, göstermiş oluyor. Bu itibarladır ki, bu planların tatbikine hızla ve intizamla devam olunmakta ve eski klerin bir an evvel halline çalışılmaktadır. Sanayi davamızın, 'atlıkatında bugün vâsıl olmuş bulunduğumuz merhalede dahi, evvelce yurdumuzun sanayi şubelerinden mahrumiyeti yüzünden, bilhassa fevkalâde zamanlarda, çekilen sıkıntılarını büyük bir kısmından kendimiz kurtulmuş adde edebiliriz.

Devlet sanayinin en büyük ve ehemmiyetli kısmını teşkil eden Karabük demir ve çelik fabrikaları, Cumhuriyetimizin heybetli bir eseri olarak sene içinde faaliyete geçmiş ve 10 Eylül 1939 tarihinde berî Türk demirinin istihsaline başlanmıştır. Karabük fabrikalarının mühim aksamından olan boru fabrikasıla haddehane ve çelikhane kısımlarının da bir an evvel işletmeğe açılması için elden gelen gayret sarfolunmaktadır. Gene bu sene içinde, ötedenberi büyük ehemmiyet verdiğimiz pamuklu dokuma sanayi müzamesine 26 bin işçi ile Malatya bez ve iplik fabrikası iltihak etmiş bulunmaktadır. İkinci kâğıd, selilöz, Sivas çimento fabrikalarının inşaat ve montaj işleri ilerlemektedir. İkinci kâğıd fabrikası da faaliyete geçirdiği zaman, memleketin kâğıd ihtiyacının tamamına yakın bir kısmı millî istihsal ile karşılanmış olacaktır. Memleket sanayinin ihtiyacılarının temini kadar, memleket müdafaası bakımından da ehemmiyeti ma'âm olan kimya sanayimize dahil fabrikaların inşasına çalışılmaktadır. Kastamonu demir hazırlama fabrikası için muhtelif memleketlerden istenen tekliflerin cevabı beklenmektedir. Memleketimizde sınaî tesisatın çoğaltılması istihlak artmakta bulunur atış tuğlalarının imal edecek fabrikaların kurulması için lüzum gelen tetkik ve teşebbüsleri girişilmiştir.

Seker fabrikalarımızın bu seneki faaliyeti memnuniyetli müb neticeler vermiştir. 4 fabrikamızın istihsalatı 93 bin tonla şimdiki kadar erişilmemiş bir miktarda varmıştır. Bu noktayı, pancar eken çiftçilerimizin yüzünü güldüren bir hâdiseler olarak kaydetmek isterim. Seker istihlakımız 105 bin ton kadar olduğu düşünülürse bu rakamın halkımızın tagaddi seviyesinin yükseldiğini göstermek itibari'le hususî bir ehemmiyeti haiz olduğu anlaşılır.

Başvekil bundan sonra hususî sanayi teşebbüslerinden bahsetmiş, «bunları kolaylıklara mazhar kılarak, teşvik yolundaki mesaimize devam olunacaktır.» demiştir.

Toprakaltı servetlerimiz

Refik Saydam bunu müteakib toprakaltı servetlerimize geçmiş, «kömür havzasında istihsal bir elde toplamak gibi, daha ezri bir tedbire müstacelen başvurulması zaruret iktisad etmiş bulunuyor. Kömür havzası devletleştirilmek hususundaki düşünce-rimzde bir hafta evvel havzada yaptığımız tetkikat neticeleri kuvvet vermiş bulunmaktadır.» demiştir.

Başvekil krom, bakır, demir cevheri istihsalatımızdaki inkişafı anlatmış «petrol araştırmaları petrol bulunca kadar devam etmek kararımızdır. Türk azmi nihayet bu işi de başaracaktır.»

Demiryollarımız ve ticaret filomuz

«Bütün memleketi baştanbaşa demir ağlarla örülmüş görmek en büyük azmımızdır.» buyurmuş olan Millî Şefimizin ötedenberi çizmiş olduğu demiryolu siyasetimizin tabik ve tatbikinde, yurd refahı ve müdafaası bakımından, çok kıymetli bir semereyi daha elde etmiş bulunuyoruz. Türk mühendislerinin fasılâsı gayreti sayesinde demiryollarımız Erzuruma varmış bulunmaktadır. Gerek demiryolu ve gerek şose inşaat siyasetimize şimdye kadar olduğu gibi hızla devam etmek ve ticaret filomuzu yakında tekar yenî gemilerle zenginleşmiş, başta kömür havzası İmanlı olmak üzere Akdeniz ve Karadeniz sahillerimizdeki İmanlılardan başlıcalarını bir an evvel inşa, islah ve takviye edilmiş görmek azmindeyiz. Bütün bu mevzuların Cumhuriyet hükümetince ehemmiyetle ele alınmış olduğunu arz etmekle bahtiyarım.

Başvekil, millî sermayenin bağlandığı işleri ehliyetli ellere tevdi için encebî memleketlere gönderdiğimiz gençlerin adedini artırdığımız bildirmiş, bunu müteakib demiştir ki:

Diğer taraftan, millet işlerinin idaresini ellere almış olan büyük küçük her ferdi, alederecat çalışmak ve çalıştırmakta iş yapmak ve iş istemekte gayet ciddi ve zümasamaşık davranmalarındaki kat'î lüzuma sureti mahsusada, işaret etmek isterim, devlette ve millette ancak böyle bir çalışmaya koyulmak sayesinde ki, hergün genişliyen faaliyet mevzularında vasıfları ve istidadları matlûb istikamette inkişaf etmiş hakikî iş ve vazife adamlarımız yetişmiş olacaktır. Millî hayat ve faaliyetin ortaya çıkardığı bu mühim meselelere bütün vazife sahiplerinin lâik olduğu âlaka ve hassasiyeti göstereceklerini ümid ederim.

Aziz yurddaşlarım,
Türk vatanının yükselmesi için olduğu kadar, kudretle ve emniyetle müdafaası için tasarruf hareketinin nasıl büyük bir rol oynadığını eğer, huzurunuzda tebarüz etti-rebildimse çok bahtiyar olacağım. Dünya'nın en dağdağalı bir devrinde yaşıyoruz. Türk milleti vakur ve temkinli duruşu, sâ-mimi birlik manzarası ile bütün cihanın nasîl takdîr nazarını ceblediyorsa, hakkındaki fena düşüncesini olanları da o kadar hayretle düşürmektedir. Türk milleti dostluklarına sadık, açık kabile kendi millî hududları dahilinde sakin çalışmak ve yaşamak azminde-dir. Bu birliği, bu sükunu ve bu çalışma azmini bozmak isteyenlere iyi gözle bakmaz.

Büyük Türk milletinin hakikî hissiyatına tercüman olarak emniyetle söyleyebiliriz ki: Millî Şefin etrafında tek kalb ve vücut çalışan milletimiz, halinden ve istikbalinden emindir.

Kâzım Özalpın hitabesi

Ankara 12 — Onuncu Tasarruf ve Yerli Malı Haftası münasebetle Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu genel başkanı Balıkesir mebusu General Kâzım Özalp da, bu akşam raufiyoda bir hitabede bulunmuştur. Kâzım Özalp ezümle demiştir ki:

«Biz şimdiki halde harb hârici bir vaziyette bulunuyoruz. Hiçbir sıkıntımız yoktur. Fakat bütün ihtimalleri gözönünde bulundurarak, tedbirler almak mecburiyetindeyiz. İstihsalat ve imalatımızı mütemadiyen çoğaltmak, sarfiyatımızı, istihlakatımızı azaltmalıyız.

Her zamandan daha dikkatli ve idareli davranmalıyız. Yalnız iki vatandaşın yarın düşünülmesi maksad hâsıl olmaz. Bütün milletin asgari sarfiyatla iktifa etmesi lâzımdır. Meselâ bir elektrik lâmbası yarın saat az yakılır ise o nisbette az kömür sarfedilir. Evlerimizde, hususî ve resmî müesseselerde, dairelerimizde bu ve bunun benzeri maddelerin istihlakında tasarrufa riayet olunur ise stoklarımız artar, dar zamanlarda sıkıntıya düşmeyiz. Müdafaaya vasıta larını tedarik etmekle müşkülât çekmeyiz. İktisad ve tasarruf faaliyetleri buna gö-re idare etmek ve bu hususlarda birbirimizi ilikaz eylemek vatanî vazifemizdir. Bu harbin ne kadar ve ne şekilde devam edecek tahmin etmek mümkün değildir. Tür-çeyini tahmin etmek mümkün değildir. Büyük idareleri altında dikkatli adimlar hâdiseleri takip edecek ve milletin yüksek menfaatlerinin icab ettirdiği yolda yürüyecektir.

Şehrimizde

Onuncu Yerli Mallar ve Tasarruf Haftası dün yurdun her tarafında olduğu gibi şehrimizde de büyük bir âlaka ile kutulandı.

Hafta münasebetiyle şehrin muhtelif yerlerine ve mekteplere Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu tarafından veçheler aslandı.

Bugün mekteplerde ilk dersi yapacak olan öğretmenler Yerli Mallar ve Tasarruf Haftası hakkında talebeye söz söyleyeceklerdir.

Ayrıca bu hafta içerisinde mekteplerde kurulan meylarımızdan birer sofrâ kurularak talebeye ziyafet verilecektir.

Taksim meydanındaki açık hava sergisi dün hazırlıkları ikmal edilmediğinden açılmamıştır. Bugün açılması beklenmektedir.

7 ev soyan bir kadın

(Bastarafı 1 inci sayfada)

Melek adındaki bu kadın, Eyüb devrinde birçok evlere girmiş ve eline geçirdiği eşyayı çalarak, kimseye görmezden kadını, kendisini ele verdirmediği günün bir de mazeret bulmuştur. Girdiği evlerden her hangi birinde, ev halkı tarafından görüldüğü takdirde:

«A.. hemşire, ben kiralık oda arı-yordum. Kuzum, burada var mı?»

Diye sormakta ve sonra bir kolayını bulup, savuşmaktadır.

Nihayet Eyüb zabıtası tarafından yakalanan Melek, dün mevcuden adliyeye sevk edilmiştir. Suçlu kadın, hakkındaki iddiaları reddederken:

«Ben, sabıkalı bir kadın değilim, bu işlerin hiç birile de âlakam yok, demektedir.

Melek, ayrıca kendisinin yakalandığından sonra dövuıldüğünü de iddia etmiş, bu hususta da müddeiumumilikçe tahkikat başlanmıştır.

Rusya, mütareke teklifini reddetti

(Başarılı 1 inci sayfada)

rad, tekrar silah altına alınmıştır. Ordu tebliğleri muhtasar olmakta devam ediyor. Sovyet askerlerinin kahramanlık menakibine aid yazılar, artık gazetelerde görülmez olmuştur.

Moskovadaki müşahidelere göre, Kızıl Ordu, taarruza kâfi gelecek bir topçu kuvveti hazırlamadan Finlandiya hatlarına atılmağa teşebbüs etmiştir.

Diğer taraftan Helsinki'deki umumî kanaat, Sovyetlerin, kısmen buz tutmaya başlamış olan Ladoga gölü sahillerinde yeni bir taarruza hazırlanmakta bulunduğu merkezindedir. Suajervi mıntakasına yeni Sovyet küt'aları getirilmiştir. Rusların en büyük gayretleri, Nurmescjön su demiryolu üzerinde Pielisjaervi kasabasına Rusya ile İsveç arasındaki Finlandiya arazisinde Kuolajervi mıntakasını istihdaf eylemektedir. Ruslar, bu mntakaya yeniden üç ordu tahşid eylemek tedir.

Akamete uğrayan beşinci taarruz

Riga 12 (A.A. — Helsinki'den haber alındığına göre Finlandiyada askeri vaziyet bu dakikada nisbeten sakin. Bunun da sebebi Rusların büyük bir kara ve hava taarruzu hazırlamaları ve bu maksadla Rusyanın her köşesinden mütemadiyen asker gelmesidir. Şimdiye kadar bir buçuk milyondan fazla askerin ve bin topun Finlandiya hududlarına gönderilmiş olduğu, fakat Rus kamanda heyetinin bu kuvvetleri kâfi görmemekte bulunduğu ve binnetice daha bir takım takviye kışatının beklendiği kaydedilmektedir.

Sovyet kışatının Ladoga gölüne yirmi beş mil mesafede kâin Taliapecujochi ye karşı yapmış olduğu beşinci taarruz akamete uğramıştır. Finlandiyalılar, Sovyetlerin beş bölüğünü tamamen imha etmişlerdir.

Finlandiyalılar, şiddetli bir muharebeden sonra Soumussalmi şehrinin ötekil sahilini tekrar ele geçirmişlerdir.

En şiddetli muharebeler cereyan sahası

Helsinki 12 (A.A.) — Hâlen muharebenin en şiddetli cereyan ettiği mntaka, Ladoga gölünün şimalindeki merkez cephesidir. Ruslar, Botni körfezine doğru kendilerine yol açmak için gayret arttırmakta ise. Herde, takviye edilen Finlandiya hatları, düşmanın hücumlarına mukavemet göstermektedir.

Finlerin tabiyesi

Viborg 12 (A.A.) — Havas: Buraya bir miktar Rus esiri gelmiştir. Binlerce maddi vaziyeti kadar maneviyatı da tenedir.

Finlandiya tabiyesi Ruslara ciddi zayıflık sebeb olmaktadır. Bir kaç taarruz esnasında Finlandiya kışatının kısmi küllisi, iyice güzlenmiş mitralyöz grupları bırakarak geri çekilmiş ve bunun üzerine ilerleyen Rus askerleri mitralyözle biçmiştir.

Gönüllü olmak isteyen İngiliz konsolosu

Londra 12 (A.A.) — Reuter ajansına göre, Helsinki'deki İngiliz konsolosu Nigel Allan vazifesinden istifa ederek Finlandiya hükümetinden Ruslarla dövüşmek üzere bir yabancılara lejyonu teşkil için müsaade istenmiştir.

Sovyet te'liği

Moskova 12 (A.A.) — Leningrad askeri

Tabiatın lütuflarından zevklenerek ve yaşamının tadını duyarak günün geçirmek varken gidip te olimpiyat konferansı dinlemeğe tahammül edemiyecem.

Ben de...

Matmazel Rita ile olimpiyadların tarih hakkındaki konferansı verileceği yemur halde ıssız ağaç altlarına, kuş uçmaz kervan geçmez yerlere düşmüştük. Şahidliğimiz yolu bulmağa teşebbüs etmedik. Bir patikanın içinden yürüyerek ölmüştük. İki tarafı adam boyunda kaktüsler, palmiyelerle çevrili bir keçi yolu mu geçe açtıkları bir yer mi? Matmazel Rita, tenen eli elimde, dereden, tepeden, tabiatından bahsederek yürüyordu. Yorulur gibi oluncu durup birbirimize yaslanarak ta bir ressamın elinden çıkmış san'atka. Meşe ağacının yapraklarını üstümüze çakır yaptığı bir noktada inlemek için tekilimize toprakların üstüne oturduk. Bana öyle geliyor ki yeşil otların arasında meşe ağacının üstünde öten kuşlar, sevgi zevkten, güzelikten, mitolojinin bütün lahırları basucumuza gelerek bizi takdis ediyorlar. Apollon, çoban kılığında dağlarda sürülerini otlatan Dafne kızını görüp gönlü ona nasıl aktı ise ben bu yanındaki diğberi öyle şiddetli bir haz

mintakası genel kurmayının tebliği:

11 Kânunuevvelde, Sovyet küt'aları, her istikamette fleri hareketlerine devam etmişlerdir. Sovyet küt'aları, Lagoda gölünün şimal sahilinde Pitkaranta kasabasını, Serdopol demiryolunun münt'ah istasyonunu ve Viborg istikametinde de Siproda ve Muurila köyerini işgal etmişlerdir.

Havanın fazla bulutlu ve bulutların çok aşağıda bulunması sebebiyle hava faaliyeti yapılamamıştır.

Fransız gazetelerinin neşriyatı

Paris 12 (A.A.) — Öğle vakti çıkan gazeteler, Sovyet ordularının Finlandiyada mühim zayıflara uğramış olduklarını ve bu zayıfların en mühimlerinin Kızıordunun şöretinin lekelenmesi olduğunu yazmaktadır. Nibai zafer bile 170 milyon nüfusa malik bir milletin 3 buçuk milyon nüfusa sahip ve bilhassa muharib diye tanınmamış bir millete karşı falkiyetini gösterememiş olması intibahı şımlıyecektir.

Hükümetin hayatı ucuzlatacak güzel bir tedbiri

(Başarılı 1 inci sayfada)

labilecek mahiyetteki diğer bir takım unsurların hattâ maddî fedakârlıklara da katlanmak suretile ortadan kaldırılması için hükümetçe gayretler sarfedilmekte ve kararlar alınmaktadır.

Bu meydana bilhassa ithalât takas primlerinde yeniden tenzilât yapılması düşünülmüş ve tatbikata geçilmiştir.

Haber aldığımız göre, Ticaret Vekilinin reisliği altında toplanan Maliye ve Ticaret Vekâleti ve Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasile Takas Limited şirketi mümessillerinden mürekkep heyet bu hususta 11 Kânunuevvel 1939 dan muteber olmak üzere takas primlerinde aşağıdaki tenzilâtın yapılmasına karar vermiştir:

1 — 2/7005 sayılı kararnamenin üçüncü maddesine dahil enterşanjabl takaslarda, ithalât ve ihracatta onar puvan tenzilât icrasile: İhracatta yüzde 47 ve ithalâtta yüzde 56 nisbetinde prim tabiki.

2 — İngiltere takaslarında: İhracat priminin aynen, yani yüzde yüz üzerinden yüzde kırk olarak ipkısı ile ithalât tahvilinde yüzde 77 o'ân primin 77 puvan tenzili ile yüzde 70 se indirilmesi.

3 — Be'çika takaslarında: Elyevm yüzde 69 olan ihracatın yüzde 67 ye ve yüzde 72 olan ithalâtın yüzde 70 se tenzili.

4 — Holânda takaslarında: Elyevm yüzde 67 olan ihracatın yüzde 63 e ve ithalâtın da yüzde 70 den yüzde 66 ya indirilmesi.

5 — İsveçre takaslarında: İhracatın yüzde 48 den yüzde 40 a ve ithalâtın da yüzde 79 dan yüzde 70 se tenzili.

6 — Fransa ve İsveç takaslarında: Halen tatbik edilen fiatların gerek ithalât ve gerek ihracatta aynen muhafazası, yani Fransada ihracatın yüzde 56 ve ithalâtın yüzde 59. İsveçde ihracatın yüzde 50 ve ithalât priminin yüzde 53 olarak ipkısı.

7 — Yukarıda zikri geçen ihracata aid prim fiatlarının hazır takaslara aid olup alivrelere için şirketçe yapılmakta olan ekar'ların muhafazası.

Boşanmalar niçin çoğalıyor, kabahatli kaun mı, erkek mi?

(Başarılı 1 inci sayfada)

Bundan daha doğru bir fikir olamaz.

Hayret ettiniz galiba ve içinizden muhakkak ki müdafasında bu kadar beceriksizlik gösteren âciz avukat için merhamet hissettiniz. Acele etmeyi naz. Bu cümle hakikaten doğrudur. Fakat noksandır. Asıl metni şu olmak rektir: «Yuvaıy yapan da yıkan da dişi kuştur. Fakat yaptırın da, yıktırın da erkektir.» Doğrusu, birçok inhidamlarda karı kocanın bilerek, bilmiyerek istiyerek istemiyerek alet olduğu görülmüştür. Fikri dağıtmayama çalışalım.

Evlenmeden evvel ve sonraki hayat saf-halında kadın daima pasif, erkek daima aktiftir. Kız hıkatının zâfi, rikkat ve ince işi cemiyet kanunlarının yarattığı telâkiler ve görenekle yolumuzun kenarında boynu bükük kır çiçeklerinin benzeyen bir tevekkül ve intizar içinde mukadder eli bekler. Erkek birliğin yaratıcısıdır. Ancak bu doğuş tesadüfe tâbi olmaktan uzak bulumak lazımdır. İyi ve derin düşünmek, iyi ve etraflı takdir etmek, iyi ve güzel yorumlamak, itina ile halletmek vazifesi erkeğindir. Karısını forme edecek erkektir, ve bunda da gözetilecek esaslar şunlardır:

Sevki ve idare edilemeyecek hiçbir kadın yoktur. O, su kadar şeffaf, balmumu kadar yumuşak, bazan sulb halinde nefis bir bilbo, mayı halinde kadehten taşan köpüklü bir içki, ve fakat bazan da gaz halinde zehir ve leylek ve infilâk edici bir varlıktır. Onu herhangi şekilde istiyen erkek muhafaza kurret ve kabiliyetine malik olmalıdır. Bizim serimiz olarak temyi ederken dökülmemesi için tedbirler almağa, cemiyeti geliştirirken de parlatıcı maddelerden uzak tutmağa çalışmalıyız. Bütün bunlar için de kocanın maddeten olduğu kadar manen de rica niyeti şarttır. Koca, karısına göre adalece kuvvetli, sinirce mukavim, azim ve iradece me'in, hatta kiloca fazla, bilgi zekâ ve servetçe fakir olmalıdır. Kadın kocasında idare, himaye, teselli, şefkat ve sevgi ihtiyacılarına kâmil bir cevap ifadesi bulmalıdır. Bunlar, kadın için sonsuz bir zevk ve en kuvvetli birer bağdır, memnandır. Her kadın kavlı bulduğu erkeği beğenir. Beğendiği erkeğe hürmet eder. Hürmet ettiği erkeği sever. Ve sevgi alle hayatının cevheridir. Bu ahval içinde kadın sadık, çalışkan, fedakâr ve vefakârdır. Zira hepsinin fevkinde bahtiyardır. Kadın, başının üstünde kocasının çelik kadar metin ve fakat kadife gibi yumuşak elini hissetmelidir. Koca, karısına «yap!» dan daha kuvvetli «yapalım mı?» demesini bilmelidir. O zaman kadın içeceği bir bardak suyu kocasına sorar, sonra ni hay, tiz bir emniyet ve itimnân içinde onu içer. İşte evlenme seçiminde bütün bu serati mukayese, tetkik ve tayin edecek koadri. Mukaddemede bunları derpis edemeyip herhangi bir salkle tesadüfî bir izdi-yaca imkân vermekle alelekkser koca nikâh dairesinin merdivenlerinde, boşanmaya ilk adımlarını atmış olmakla ilk hatayı irtikâb eder.

Senra birlik hayatını düşünelim: Hassas, etli kemiği yumuşak, kolayca kabilli nüfuz ve seriütteassur olan kadın bütün bunların verdiği zâf içinde sevgisinin muknatsından kurtulamazken koca, tab'an «poligam» olmanın tecasürile yavaş, yavaş yeni âlemler keşfine, yeni kokular duymağa baslar. E-vinden, karısından uzaklaşır. Halbuki kadından kendisini otoriter bir irade ile kullanması bildikçe erkeğini bırakıp gitmez. Uzaklaşan ve kaçan daima kahr bir ekseriyetle erkektir. Fakat bunları bilerek veya bilmiyerek o derece sinsî yapar ki karısının birçok zaman sonra süphesine, infilâline nihayet şikâyet ve isyanına sebeb olur ve na-

«Son Posta» nun tarihi tefrihası: 81

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Kanlı bir tasavvur

Diye sordu. Delikanlı, korkusundan titriyerek:

— Şevketlü hünkârim efendim.. dedi, cümle erkânı devlet ve ülema ve meşayih kubbe altındadır, teşrifinize muntazırdılar, ağlaşırlar..

Bu delikanlı, sarayın en büyük zabitelerinden, Muradın en sevgili gözde'lerinden Silâhtar Melek Ahmed ağa idi. Aslen Abaza idi. Babası, Tophanede yerleşmiş Pervane kaptan diye anılır bir gemici idi. Anası tarafından, Kuyumcubazıade Evelyâ Çelebinin akrabası olurdu. Muradın babası birinci Ahmedin son zamanlarında pek küçük bir yaşta saraya alınmış, zekâsı, güzelliği, hizmetindeki tiz canlılığı ile Muradın nazarı dikkatini celbetmiş, has odaya alınmış, oradan da, yaşının küçüklüğüne rağmen sarayın en mühim ve en büyük zabitelerinden biri olan silâhtarlık ile şerefendirilmişti. Padişah ile divanı hümayun arasında bütün resmî evrak silâhtarın eline gidip geldiğinden, silâhtarlar, devlet idaresinde en mühim rollerden birini oynarlardı. Murad, Pervane kaptanın oğlunu ilk defa bir yaya cirdinde görmüştü. Kendisini fevkalâde beğenmiş:

— Bu çocuğu has odaya alsınlar! Demişti; sonra da huzuruna getirterek:

— Adm nedir? Diye sormuştu. Genç Abaza: — Ahmed! Demisti.

Musa Çelebinin lâkabını bizzat padişah takmış, mehter takımından yanına aldığı gün «Musa Melek» diye hitab etmişti. Fakat Abaza Ahmedin lâkabını, has odadaki arkadaşları takmışlar, onlar da, Ahmedî ilk gördükleri için, aralarındaki öbri Ahmedlerden ayırd etmek için «Me'ek Ahmed» demislerdi. İhtilâciler tarafından yaranılmak üzere istenilecek olanlar arasında Melek Ahmed ağanın adı da belki en basa yazılacaklardandı idi. Mesalelerin ışığında, Murad, Melek Ahmedin de çok ağılamış olduğunu farketti. İri sıyah gözlerinin etrafı kuppırmızı idi. Padişah, kusağının içinden muntazın eteğini çekti, sıktı; ve Melek Ahmed ağaya:

— Ahmed, yağmur ilik'erime işledi, şimdi hamama giderim.. seni orada dinleriz..

Dedi. Has odalı Siyavüş bodur simsir ağaçları arasından, sarayda büyük hamam denilen ve Mimar Sinan tarafından ikinci Selim için yapılmış olan giden yola saptı. Has odabası, has oda zülflüleriyle beraber önden kostular. Arkasındaki ka'bahâktan padişahı, silâhtar Me'ek Ahmed ağa, bostancıbası, hazine kethü-

rin hilkat günün birinde müvazenesini kaybetmiş, hurdaş olmuş, mahvolmuş bir enkaz halinde görülür. Erkek kendi bahtsız e. serî karışında şefkat duycasına, ondan tevahhus eder. Himaye ve sahabetini bile ondan esirger ve kadın bir müddet sendeler. Çırpınır ve nihayet düşer... Hayır hayır.. Bana söylemeyiniz.. Uzun meslek hayatında derinden tetkik ve teşhis fırsatını bulduğum acı hakikatlerin muhassalası bir faaliyetdir:

«Bu bahiste erkek, ekseriya, kendi yavrusunu yiyen bir yamyam oluyor.»

«Son Posta» nun yeni edebî romanı: 52

CEYLÂN AVI

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

ve ask ile seviyorum. Cobanın sevgi ışığından parlayan gözleri benimkiler kadar arzulu mu idi?

Coban ilâhın gözlerinden fırlayan sevdâ okları kızı çarpıyor, onu sendeleltiyordu. Ritamın yanı başında esâtirin bu hatırasını canlandırmak ister gibi titrediyini hissediyordum. Apollon, sevgilisini yakalamak için atıldığı bir sırada aşkının elinden kaçan Dafne kızın can acısı ile attığı bir çığlığı yerlerin allahı Kca ana duymuş, kızı korumak için topraktan göğsünü açmış, Dafne oraya dalıp kaybolmuştu. Taze koyu yeşil dalları hararetili gönüllere serinlik veren defne fidanı oradan çıktı; fakat ey Apollon, ey gökte güneş, yerde çoban olan ilâh, ben senin gibi Dafne kızı kaçırmayacağım. Karşımdaki vadide işık çağlayın içinde bir yılan sırtı gibi parıldayan kıvrılarak uzanan mukaddes Alfa nehri şahidim olsun; Alfa nehri ki fırtınanın yıksek ve kutsî babası Zevsin kızdır, gökten yere akan semai sularından hâsül oldu; göğüs-

ten dökülen sular toprağın göğsüne grip orada toplandı; fevvalere şeklinde fıskırıp yeryüzüne tekrar çıkmak için gizli yollar aradı ve nihayet bu ırmak vücude geldi. O şahidimdir ki sözümü tutuyorum!

Başucumuzdaki kayaların arasında muhteşem bir eda ile yükselip silüeti boşluğa fevkalâde san'atkârane bir manzara ile akseden çalâk bir keçi bizi seyrediyordu. Yürümekten, güneşten ve aşktan titib bir halde olan Ritaya onu gösterdiğim zaman:

— Bu, tabiat çocuklarını takdis eden sehvani ilâh Pan olmalıdır, yahud onun ruhanı!

Dedi. Garib bir tesadüfle biraz sonra bir kaval sesi işitilmeğe başladı; tepenin üstündeki düzlükte bir çoban koyunlarını otlatmakla meşgulüdü. Üstümdüzi başımızı toplayıp kalktık ve aşağıdaki düzlükten hayli uzakta olan bulunduğumuz yere kolayca gelmiş olduğumuz halde,

pek kısa bir mesafede olan yukarıki düzlüğe güçlükle çıktık. Geniş bir meydan ve ıgri büğrü toprak sokaklı, bahçeleri çitle çevrili, tek katlı köy evlerinin birbirine girmiş manzarası görülyordu. Meydanın bir tarafında da mozaik camları güneşte parıldayan küçük bir kilise.

Vakit öğleye yaklaşmıştı; otelde bir arada yenilmekte olan yemeğe olsun yettiymeliydik. Rita, çobana kestirme yolu sordu, yokuştan aşağıya inmeğe başladık.

İlik'erime kadar sevgi ile doymuş, hafiflemiş, boşalmış ve rahatlamış bir haldeyim. Garib duygu: Maddeleri arasındaki benzerlikten dolayı mı, nedir, Lizaya karşı olan hislerim de tatmin edilmiş vaziyette...

İKİNCİ KISIM

Lizadan Ayşeye mektub

Sevgili Ayşe, Siz Atınadan ayrıldıktan sonra Hüseyin

Gerçek te arkanızdan defolup gitti; yoksa sizin bindiğiniz trende mi idi, aynı vassıla ile mi seyahat ettiniz; farkında değilim. O menhus Olimpiya gezintisinde herkes olimpiyat konferanslarını dinlemek üzere toplandığı zaman Hüseyin Gerçeğin mahud aktrisi Rita ile kaybolup çıktığı skandali hatırlarsın. Eski olimpiyat oyunlarının yapıldığı sahadan otele döndüğümüz zaman onlar meydana da yoktur; yemeğin sonuna doğru kan ter içinde geldiler, kafile halinde gidilen yerlerde bir kadınla bir erkeğin kalabalıktan gizlice ayrılıp kimsenin göremeyeceği tenha köselere çekilmelerine ne gibi manalar verilebileceğini düşünmeden gıristikleri rezaletin uyandırıldığı fena tesir beni hâlâ, hatırladıkça sinirlendiriyor. Kendimi tutamayıp, yaptıklarının ayıb olduğunu yüzlerine karşı söyledim zaman Hüseyin Gerçek hayasızca gülmüş, Rita daha ileriyi vararak hareketlerinden dolayı kimseye hesap vermeğe mecbur olmadığımızı söylemiş ve bana adeta hakaret etmişti. Olimpiya kasabasında bu sahne ile başlayan dargınlığımızdan sonra Atınaya nasıl soğuk ve üzüntülü bir hava içinde döndüğümüzü biliyorsunuz. Atına istasyonunda bizi bekleyen kocama, Rita ile Hüseyin Gerçeğin rezaletlerini anlatarak ikisinin de bir daha evimize ayak basmasına asla müsaade etmemesi lâzım geldiğini söyledim. Ertesi gün siz Selâniğe hareket ettiniz; Hüseyin Gerçek istasyonda kalabalığın içinde uzaktan görür gibi oldum. Rita ile bir daha karşılaşmadık.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Aksaray bataklıklarının kurutulması devam ediyor

Sıtma ile şiddetle mücadele ediliyor, evvelce sıtmalının mevcudu yüzde 80 olduğu halde bugün bu miktar yüzde 14'e düşmüştür

Aksarayda kurutulmuş bataklıklardan biri: Amarat kanalından bir görünüşü

Aksaray (Hususi) — Aksaray sıtma mücadelesi teşkilatı hastaları tedavi ile uğraşmakla kalmıyarak sıtma savaşında ön plânda olan arazi islahatına da ehemmiyet vererek büyük eserler vücut getirmiş ve son günlerde (Amarat) kanalını başarmakla muvaffakiyetlerine bir yenisini ilâve etmiştir. Bu sayede yedi köyün hayatlarını tehdit eden sıtma belyesi önlenmiştir.

Amarat kanalının uzunluğu 19 kilometre olup 4 Ağustosda ilk kazma vurulmuş ve şimdiye kadar 15 kilometresi ikmal edilmiş, dört kilometrelik kısmın ise toprak işlerine başlanmıştır. Havaların müsaadesinde bir iki hafta içinde ikmaline çalışılarak bu sayede bir çok bataklıklar kurutulmuş olacaktır, binlerce hektar arazi meydana çıkacak ve bu muntakadaki halk sıtma tehlikesinden sıyrılacaktır. Bu kanalın süratle başarılmasında sıtma mücadelesi reisi Rıdvan Önel müessir olmuş ve eserin başarılmasında kaymakam Namık Karayelin hizmetleri görülmüştür. Mücadele idare memuru İbrahim Arat ta gece gündüz çalışarak kısa bir zamanda eserin vücut bulmasını temin etmiştir.

Aksarayda sıtma mücadelesi teşkilatının faaliyete geçtiği 929 senesinde sıtmalı nisbeti yüzde 80 iken teşkilatın 10 senelik mücadelesi, arazi islahatı ve sıtma kaynağı Karasaz bataklığının kurutulması gibi büyük işlerle son kiş muayenesinde sıtmalı nisbeti yüzde 14'e indiği görülmüştür.

Sıtma mücadelesi teşkilatı iyi bir şekilde çalışmakta ve mücadele reisi Rıdvan Önel sık sık Aksaraya gelerek teşkilatı sıkı bir mürakabe altında tutmakta, mesaiyi tanzim etmektedir. Mücadele teşkilatının evvelce açtığı kanallar maksada uygun bir şekilde muhafaza edilmekte ve kanalların tahripten vikayesini teminen daimi bekçiler istihdam olunmaktadır. Yıllardanberi münhal olan mücadele tababetine bir doktor tayin edilirse teşkilatın sıhhi savaşı yeni bir devreye girecektir.

Ceyhanda modern çarşı ve han

Adana (Hususi) — Ceyhan vakıflar idaresinin yaptırmaya kararlaştırdığı modern çarşı ve hana aid projelerin tanzimi işi ikmal edilmek üzere. Bu projeler bu hafta içinde Vekâlete gönderilecektir.

Kayseri çarşısında işlenen cinayet

Kaysere'den yazıyor: Evvelki gün burada çarşı ortasında bir cinayet işlenmiştir. Felâhiye nahiyesinin Alabaş köyünden Mehmed oğlu Seyfi adında bir delikanlı Urgancılar çarşısından geçerken cebinden tabancasını çekmiş, o sırada oradan geçmekte olan Mustafa oğlu Celâlin üzerine ateş etmiş ve kendisini ağır yaralı olarak yere sermiştir. Fakat çıkan kurşunlardan ikisi yolcuların Erkiletli Hüseyin koluna ve lise talebesinden Kadir oğlu Fidanın ayağına saplanmıştır.

Cinayete sebep Celâlin bir buçuk sene kadar evvel Seyfinin kardeşini öldürmüş olmasıdır. Seyfi bu cinayeti aynı köyden ve akrabasından Mustafanın ve Kâmilin teşvikile yaptığını söylemiştir.

Divriği içme suyu kanu

Divriği — Kasabamıza 20 kilometre mesafeden getirilen içme suyu tesisi dün merasimle açılmıştır. Naci Demirağ tarafından 200 bin lira sarfedilmek suretile getirilen ve Divriğinin hayatı bir ihtiyacı karşılayan bu güzel eserin açılış merasiminde burada bulunmakta olan meb'uslarla Sivastan gelen bir heyet ve Naci Demirağ bulunmuştur.

Belediye adına söylenen nutka karşılık veren Demirağ, memlekete yapılacak hizmetlerin henüz bitmediğini işaret etmiş ve bu töreni takiben de mumaileyh şerefine belediye adına bir ziyafet ve akşam da Halkevi gençleri tarafından bir mûsamereler verilmiştir.

Akçekoca Halkevi temsilcileri

Akçekoca, (Hususi) — Halkevi temsil kolu tarafından Dikili felâketzedeleri menfaatine oynanan «Hissei Şayia» piyesi kalabalık bir halk kütlesi tarafından seyredilerek alkışlanmıştır. Resim piyeste rol alanları göstermektedir.

Dinarda Parti kongreleri

Dinar — Nahiyelerden ve merkezlerden seçilen delegelerin iştirakile dün toplanmış olan C. H. Partisi Dinar kaza kongresinde Parti müfettişle alâkadar memurlar hazır bulunmuşlardır. Kongrede kazamının ihtiyaçlarına aid dilekeler üzerinde geçen görüşmelerden sonra yeni idare heyeti seçilmiş ve çalışmalarına nihayet verilirken büyüklerimize karşı bağlılık ve sevgi hisleri izhar olunmuştur.

Aksaray kaymakamı değişti

Aksaray, (Hususi) — Aksaray kaymakamı Namık Karayel Babaeski kaymakamlığına tayin edilerek vazifesinden ayrılmış ve yeni vazifesine müteveccihen Aksaraydan hareket etmiştir.

Manifatura fiatları ucuzlatıldı

Toptancılar yeniden yüzde on bir tenzilât kabul ettiler

Hükümet geniş bir müstehlik kütlesini alâkadar etmesi ve diğer eşya fiatlarına da tesirleri bakımından mühim olan manifatura fiat yüksekliğiyle çok yakından alâkadar olmakta ve birkaç gün evvel verilen kararların tatbikine başlanmış bulunmaktadır.

Yerli fabrika'ların mamulâtının yükselmemesi ve İtalyadan geniş nisbette ithalât yapılması, gümrüklerde mevcut ve miktarı 4 milyon liralık kadar tahmin edilen malların ihracına kadar, müstehlikin zarar görmemesi için icab eden acil tedbirlerin alınmasına başlanmıştır. Bu cümleden olarak dün şehrimizdeki bankaların direktör ve mümessilleri Ticaret Odasında bir toplantıya davet edilmişler ve tüccar'ara emtia mukabili verilmekte olan avansın fiatları yükseltme temayüllerine yardımcı dokunduğu mevzuu etrafında görüşmeler yapılmıştır.

Bundan başka manifaturacılar da Oda da bir toplantıya çağırılarak manifatura fiatlarının ucuzlatılması lüzumu kendilerine anlatılmıştır.

Bu toplantı esnasında şehrimizdeki büyük firmaların mümessilleri fiatlarda yapılması kararlaştırılan yüzde yirmi tenzilâtta başka yeniden yüzde ona kadar muhtelif cinslerde ucuzluk temin etmeği kabul etmişlerdir.

Bu arada küçük ve yarı toptancıların

fiat yükseltmelerine mahal kalmamak üzere büyük toptancıların nisbeten küçük talepleri de karşılama takarrür etmiştir.

Geniş mikyasta istihlak edilen aşağıdaki maddeler hizalarında gösterilen fiatlarla toptan satılacak ve buna perakendeçiler küçük bir kâr ilâve edeceklerdir.

Beher metresi	Kr.
Divitin ekstra	77
Divitin orta	50
Divitin ehven	43
Alman pazeni 60 santim	48
Alman pazeni 70 »	37
İtalyan pazeni 60 »	30
İtalyan pazeni 70 »	36
İtalyan pazeni 80 »	40
Saten 120 »	43
Saten 130 »	66
Poplin orta kalite	53
Poplin ehven	45
Kutıl 115 S. P. 18	56
Pantaolonluk 120 satımlı	75
Pantatlonluk 140 »	90
Pantolonluk 140 »	120
Hareli Rus malı	26
Fistanlık Rus malı	32

Alâkadarlar diğer tedbirlerin alınması ile manifatura fiatlarındaki yüksekliğin tekrar normal seviyeye düşeceği mütalesindedirler.

Mahkemelerde

Bozuk yemek satan bir lokantacı cezalandırıldı

Sirkeci'de belediye zabıtası tarafından yapılan bir teftişte Hızır isiminde birinin lokantasında bozuk bulunan bir porsiyon et. garib bir davaya sebep olmuştur.

Eti muayene eden dört belediye doktorundan ikisi tefessüh etmediği mütalesinde, diğer ikisi ise aksi mütaleda bulunmuşlardır.

Hâdise, Sultanahmed 1 inci sulh ceza mahkemesine intikal ederek, yapılan duruşmayı müteakib, hâkim lokantacıya verilen belediye cezasını yerinde görmüş ve tasdikine karar vermiştir.

6 ev soyan bir hırsız tevkif edildi

Fatih ve civarında 6 ev soyan İbrahim oğlu İsmail isiminde bir sabıkalı yakalanmış ve dün adliyeye teslim edilmiştir.

Maznun, Sultanahmed 1 inci sulh ceza mahkemesinde yapılan sorgusu sırasında, işlediği suçlardan yalnız birini kabul etmiş, diğerlerini inkâr etmiştir.

Hâkim, suçluyu tevkif etmiştir.

Ad'i tebligat kursuna 180 memur devam ediyor

Adli tebligat işlerinde çalıştırılacak posta müvezzileri için, açılan kurs devam etmektedir.

Kursa dahil olan 180 kişi, tebligat çalışmalarına ay başından itibaren, Posta Telgraf İdaresi İstanbul kadrosuna dahil edileceklerdir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Alemdarda: (Esad), Aksarayda: (Ziya Nuri), Eminönünde: (Hikmet), Şehzade başında: (İ. Halli), Beyazılda: (Asador), Fatih'te: (Hüsamettin), Bakırköyünde: (Hilâl), Eyübe: (Arif Beşir).
Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklal caddesinde: (Galatasaray, Garip), Kurtuluşta: (Kurtuluş), Maçkada: (Maçka), Galatada: (İkiyol), Beşiktaşta: (Nadî Halli).
Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Kadıköyünde: (Halk, Hüfâsî Osman), Üsküldarda: (Ahmediye), Sarıyerde: (Osman), Adalarda: (Halk).

Kültür işleri:

Mekteplerde birinci kanaat yoklaması neticelendi

Lise ve orta okullarda birinci kanaat yoklaması müddeti bitmiş ve öğretmenler kanaat notlarını okul idarelerine vermişlerdir. Bu kanaat notları yeni imtihan talimatına göre talebelerin müzakere, yazılı yoklama ve vazifeler karşılığı olarak verilen notları gözönünde bulundurularak tesbit olunmuştur.

Talebelerin karneleri bu ayın on beşinden sonra velilerine gönderilecektir.

İlk okul öğretmenlerinin teçhizat bedelleri

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdan, mektebden çıktıkları sırada verilmesi lazım gelen teçhizat bedellerini alan ilk okul öğretmenlerine bu paraların verilmesi hakkında tetkiklere başlamıştır.

Teçhizat bedelleri için evvelce bütçeye konulan 800 lira kâfi görülmediğinden, bu tahsisat arttırılacaktır.

Sekiz yerde işaret kuleleri yapılacak

Nakil vasıtalarının kolayca yollarına devam edebilmeleri için 8 yerde işaret kuleleri yapılacaktır. Bunlar, Osmanbey, Galatasaray, Karaköy, Top hane ve Sirkeci'de inşa edilecektir. Her kulenin zemini elektrikle tenvir edilecek, kuleler yerdin 60 santim yükseklikte olacak, üzerlerine yağmur ve güneşe karşı işaret memurunu muhafaza altında bulundurmak için tente kaplanacaktır.

Matbuat hatıraları

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

Hayatın binbir kahır altında ezilen bir adamım. Beni tutan, bana - yada geldikçe - kuvvet veren böyle hatıralarım olmasa, ben, elemelerimin ağır yükü altından kalkınamam.

Millî mücadele sene'lerinde idi. Vatanimi, varlığımı, hâviyetimi.. her şeyimi borçlu bulunduğum Ebedî Şef Atatürk beni bir gün Ankarada yüksek huzuruna kabul buyurdular, ve dediler ki:

— Başkumandanlık muharebesinin en çetin bir anında, bir aralık dinleniyor ken, kim, bilmem, benim [Evliyayı Cedit] i eline geçirmiş, bana getirdi.. bir iki sayfasını okudum; eñlümdeki üzüntü birden zail oluverdi. Kahkahalar'a güldüm.. neş'elendim ve biraz sonra harbe daha taze bir sevk ile atıldım. Sana bundan dolayı teşekkür borçluyum..

Evliyayı Cedit adlı eserim Millî Şef muhterem İnönünün de yüksek takdirlerine lütfen mazhar olmuştur.

Bu iki katlı mazhariyet kadar bir muharririn hayatında ebedî ithiharı mümkün olabilir?

Nusret Safa Coşkun

Sivas Çocuk Esirgeme Kurumunun faaliyeti

Sivas, (Hususi) — Şehrimizde yıldan yıla artan çalışmalarını ile büyük bir alâka toplayan teşekküllerden birisi de Çocuk Esirgeme Kurumudur. Kurum programlı bir çalışma ile her yıl ilk okullarda okuyan kimsesiz ve yoksul yavrulara yardımını hiçbir suretle esirgememektedir. Bu yıl da Çocuk Esirgeme Kurumu ilk okullara devam eden 230 çocuğa elbise ve ayakkabı vermek suretile kendilerini sevindirmiş bulunmaktadır.

Çocuk Esirgeme Kurumunun başında devamlı ve yorulmak bilmez bir sayı ile çalışan emekli tuğbay Etem Tanrıverdiyi takdirle karşılamak ve Çocuk Esirgeme Kurumu idare heyetini de bu yılki faaliyetli çalışmalarından dolayı şükranla aramak bir memleket borcudur.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, Taksim meydanının plânını gör-düm...

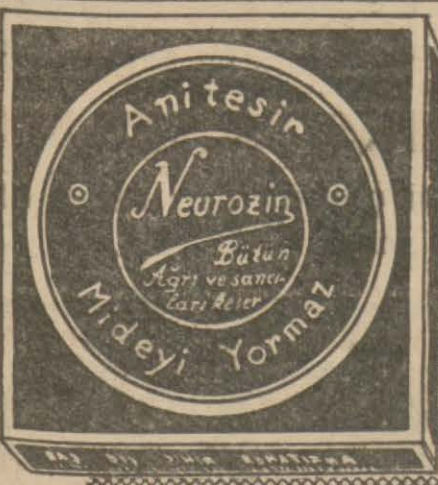
... Çok güzel.. ve yerinde...

... Ortada bir de yeşil saha yapılacakmış...

Hasan Bey — Bu fena işte.. Taksim meydanında da sak sak keçi, koyun sürülerine rasgeleceğiz, de-sene...

ANİ TESİR
BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP
ROMATİZMA, SOĞUK
ALGINLIĞI, KIRIKLIK
ve bütün ağrılarını derhal keser

Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

En iyi Yılbaşı hediyesi

Bir - **Millî Piyango** - biletidir

Hatırası yıllar sürer

Yılbaşı biletlerinizi her tarafta Ziraat Bankası şube ve ajanslarla
posta gişelerinden ve piyango bayilerinden isteyiniz.

İstanbul Belediyesi İlanları

İlk teminat	Tahmin bedeli	Tahmin bedeli
22.50	300,00	Taksim Panaroma geçidi 8 numaralı mağazanın kiraya verilmesi
1,00	24,00	Taksim Panaroma geçidi sol tarafta 1 No. lu ahşap barakanın kiraya verilmesi.
4.50	60,00	Taksim Mete Cad. Kışlaaltındaki 8/2 No. lu deponun kiraya verilmesi
31,50	420,00	Taksim Cumhuriyet Cad. Kışla içinde 14/2 No. lu 3 büyük 2 küçük odanın kiraya verilmesi.
18,00	240,00	Taksim Mete Cad. Kışla altında zemin katta 18 No. lu mağazanın kiraya verilmesi.
45,00	600,00	Taksim Mete Cad. Kışlanın üst katında 12 No. lu odanın kiraya verilmesi.
22,00	300,00	Taksim Cumhuriyet Cad. Kışla içinde 14/1 No. lu 3 odanın kiraya verilmesi.
12,00	180,00	Taksim Panaroma geçidi 2 No. lu mağazanın kiraya verilmesi.
22,00	300,00	Taksim Mete Cad. 10 No. lu mağaza ve bir odanın kiraya verilmesi.
2,70	36,00	Taksim Mete Cad. Kışla altında 8/3 No. lu odanın kiraya verilmesi.
92,20	696,00	Taksim Cumhuriyet Caddesi Kışla içinde koridorlarla beraber 20 numaralı büyük bir salon 3 ufak odanın kiraya verilmesi.
13,50	180,00	Taksim Cumhuriyet Cad. Kapısı yanında 18 No. lu bir odanın kiraya verilmesi.
13,50	180,00	Taksim Cumhuriyet Cad. 16/4 No. lu 1 büyük 1 ufak odanın kiraya verilmesi.
39,00	480,00	Taksim Mete Cad. Kışla altında 14 No. lu garajın kiraya verilmesi.

P. T. T. U. Müdürlüğünden:

İdareimize «250» lira aylık ücretle bir yüksek mimar alınacaktır. Taliblerin istida ve evrakı müsbetlerle birlikte 2/1/940 tarihine kadar Ankara'da P. T. T. Umumi Müdür - lüğünde Muamelât Müdürlüğüne müracaatları. «6334» «10245»

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilanları

Muhammen bedeli 3660 lira olan 50.000 Kg. Pis gaz 21.12.1939 Perşembe günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.
Bu işe girmek isteyenlerin 274 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat kanununun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevî zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.
Bu işe aid şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (10052)

Samsun Belediye Reisliğinden:

Samsun elektrik santrali için 300 beygir kuvvetinde bir adet yeni lokomobil mübayaası olacaktır.
1 - İhale 4/1/940 Perşembe günü saat 15 te belediye daimi encümeni huzurunda kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.
2 - Muhammen bedel 17200 liradır.
3 - Muvakkat teminat 1290 liradır.
4 - İhale - 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde yapılacaktır.
5 - Daha fazla malumat almak ve gerekli evrakı görmek isteyenler Samsun belediye - si elektrik işletme müdürlüğüne müracaat etmelidirler. (10210)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İhale bendiye ihtiyacı için 2500 adet harid kıymetli etiket tahtası, 20.000 adet harid adli etiket tahtası, 200.000 adet dahilli adli etiket tahtası, 12.000 adet dahilli kıymetli etiket tahtası, 50.000 adet büyük tahta kapsül alımı açık eksiltmeye konulmuştur.
Ezaltma 20 - 12 - 939 Çarşamba saat 15,30 da B. Postane binası birinci katta P. T. T. Müdürlüğü odasında toplanacak Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.
Muhammen bedeli «3140» lira, muvakkat teminat «235,5» liradır.
Taliblerin obaptaki şartnamesile mükürlü nümunelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr Müdürlük İdarî Kalem Levazım - kârına, ezaltma gün ve saatinde de 939 senesi için muteber Ticaret Odası vesikaları muvakkat teminat makbuzile birlikte komisyonun müracaatları «9925»

BANKA KOMERÇİYALA İTALYANA

Tamamen tediye edilmiş sermayesi:
700.000.000 İtalyan Lirası

Merkezi: MİLANO

Bütün İtalyada, İstanbul, İzmir, Londra ve New-York'ta Şubeleri vardır.

Hariçteki Bankalarımız:

BANCA COMMERCIALE ITALIANA (France) Paris, Marseille, Toulouse, Nice, Menton, Monaco, Montecarlo, Cannes, Juanes - Firs, Villefranche - sur - Mer, Casablanca (Maroc).

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E ROMENA: Bucarest, Arad, Bralla, Brasov, Cluj, Costanza, Galaz, Sibiu, Timichoara.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E BULGARA: Sofia, Burgas, Plovdiv, Varna.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA PER L'EGITTO, Alexandria d'Egypte, Elkahire, Port - Said.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E GRECA, At'na, Pire, Selânik.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA TRUST COMPANY, Philadelphia.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA TRUST COMPANY - New-York.

Müşterek Bankalar

Banque Française et Italienne pour l'amerique du sud, Paris.

Arjantin'de: Buenos-Aires, Rosario de Santa Fé.

BRESILYA'da: Sao-Paulo ve başlıca şehirlerinde şubeler.

CHİLİ'de: Santiago, Valparaiso.

COLOMBIA'da: Bogota, Barranquilla, Medellin.

URUGUAY'da: Montevideo.

BANCA DELLA SVIZZERA ITALIANA: Lugano, Bellinzona, Chlasso, Locarno, Zurich, Mendrisio.

BANCA UNGARO - ITALIANA S. A. Peşte ve başlıca Şehirlerde Şubeler:

HRVATSKA BANK D. D. Zagreb, Susak.

BANCA ITALIANO - LIMA Lima (Perou) da başlıca Şehirlerde Şubeler:

BANCA ITALIANO - GUAYAQUIL Guayaquil.

İstanbul Merkezi: Galata, Voyvoda Caddesi, Karaköy Palas.

Telefon 44845.

İstanbul Bürosu: Ailemciâ: Han. Telefon 22900 /3/11/12/15

Beyoğlu Bürosu: İstiklâl Caddesi No. 247. Telefon: 41046.

Kasalar İcan: İtalya ve Macaristan için ve Touristique çekleri ve B. C. İ. TRAVELER'S çekleri.

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Diyanyolunda 104 numarada hergün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

Ziraat: Koyunların kuzularını düşürmesi

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

ların yemine vereceği on parayı, sonradan yüz para olarak geri alacaktır.

5 — Bazı tarımınlar yemlemenin ehemmiyetini takdir etmiyor değiller. Fakat yemlemenin kuzumu kadar yemlerin de iyi seçilmesini ve muhafazasını bilmek lazımdır: Küflü ve nem almış otlar, taneler, küspeler derhal kuzuyu düşürür, anayı da uzun zaman rahatsız eder.

6 — Ağllarımız % 90 fenadır. Sazdan yapılan, rutubet ve çamuru içinden hiç eksik olmayan bu ağllar, koyunların bilhassa gebelikleri esnasında sıhhatlerine çok muzırdır. Böyle ağllarda lâyıkı vec hile barınmak değil, girip çıkarken bile sıkıt vak'asına uğramamak şansa bağlıdır. Ağıl yapmak bir para meselesi olsa bile, yıldan yıla tedrici tadilatla mevcutları daha sıhhi bir hale sokmak lâzım ve kabildir. Hükümet de ağıl yapıcılara azami kolaylıklar gösteriyor.

7 — Ağlların gayri sıhhi oluşu, icabında bir hastalığı gidermek için tedbirler alınmasına mânidir. Bilhassa kuzusunun hastalık sebebiyle düşüren koyunların diğerleriyle bir arada bulunması çok mahzurludur. Kuzu düşürmenin bir şekli de sarı bir hastalıktır.

8 — Çiçek, Dalak, Agalaksi, Kelebek gibi hastalıklar sürülerimizi her yıl tehdit etmektedir. Bu hastalıklara tutulmuş sürülerde kuzu atımı daima çok olur. Tedbiri bir koyuncu vaktinde koymaları asılmakla ilâçlarını hazır bulundurmaları bütün bu hastalıkları ön-

leyebilir. Ve bir zarara sebep olmadan savuşturabilir. Bir çok ilâçları hükümet meccanen tevzi ettiği gibi, aşlarını da veterinerlerine az bir ücretle yaptırılmaktadır.

9 — Koyunları koşturmak, lüzumsuz yere hendekten atlatmak, yıllığı ucuz olur diye becerihsiz çobanlar kullanmak akıl kârı değildir. Becerikli bir çoban iyi otlatmak, vaktinde sulamak, yağıştan, esintiden korumak gibi akılcıca tedbirlerle —olacağı varsa bile— kuzuların düşmesini önler, sürünün verimini artırır.

10 — Hülâsa, vakit vakit yapılan tetkik ve müşahedeler sürülerimizdeki sıkıtt hadiselerinin çokluğunu, bunun da tarımınların ihmal ve dikkatsizliği yüzünden ileri geldiğinin meydana çıkarıyor. Koyuncu'duktan kazanç bekleyenlerin bu söylenenleri yabana atmamaları herhalde kendi menfaatleri iktisastır.

Tarımın

İtalyanın Balkan siyaseti nedir?

(Baştarafı 5 inci sayfada)

kan siyaseti hiç bir zaman hakiki ve kuvvetli bir Balkan birliğine tevaccüh etmemiştir ve edemez. O Balkanlarda daima hükmetmek için taksim etmelidir siyasetini takip etmiş ve edecektir. Ancak Balkanlarda harici bir tehlike halli İtalya için tamamen başka bir zemin ve vaziyet yaratır.

H. E. Erkilet

İlk dolu kumbarayı bankaya götürürken duyduğunuz sevinç ilk mahsulü taşıırken duyduğunuz sevinçten çok daha tatlıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası para biriktirenlere her yıl kur'a ile 28.800 lira ikramiyeler veriyor.

Para biriktiren zengin olabilirsiniz.

Keşideler 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart, 1 Haziran tarihlerindedir.

İkramiyelerin listesi:

4 tane 1.000 Lira

4 » 500 »

4 » 250 »

40 » 100 »

100 » 50 »

120 » 40 »

160 » 20 »

Kur'a'ya ancak 50 lira biriktirmiş olanlar girebilir. Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşler ikramiyelerini % 20 fazlasıyla alırlar.

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Belediye Sular İdaresinden:

Galeri ve yollarında yapılması gereken zaruri bazı tamirlerden dolayı Beyoğlu cihetine ve Boğaziçine giden Taksim sularının 14/12/939 Perşembe günü sabahından 18/12/939 Pazartesi günü sabahına kadar kesileceği sayın halka bildirilir. «10314»

PIYANGO KRALIÇESİ

Nimet Abla

Bu ay daht 5 büyük il remiye birden verdi.

100.000

LİRAYI

21820 No. lu biletle isim ve adresinin teşhirini arzu etmiyen bir zata.

25.000

LİRAYI

32331 numaralı biletle Bay Cemil, Köpeği namına aldı ve kazandı.

Birinci 15.000 LİRAYI

İkinci 15.000 LİRAYI

12.000 LİRAYI

100.000 Lirayı kazanan biletin resmidir bu biletin aslı gişemde asılıdır.

18177 numaralı biletle Telefon Santralında Bayan Ayşe

18177 numaralı biletle Beşiktaşta tramvay caddesinde 26 No. da Baylar Şevket ve Sabri

15162 numaralı biletle Aksarayda Muratpaşa Selçuk Cami sokagında kâtip Bay Rızanın kızı Küçük Bayan Neriman. (Bu yavrucağ üçüncü defa olarak 12.000 lira kazandı.) ve parasını alınırken sevinçten Yaşa NİMET ABLA diye haykırdı.

ÇOK ZENGİN OLAN 1940 YILBAŞI BİLETLERİ GELMİŞTİR.

En büyük ikramiyesi 600.000 LİRADIR.

Son günlere kalmadan ve biletler tükenmeden NİMET ABLANIN uğurlu elinden alınız. Taşra siparişleri seri ve muntazam gönderilir. Hiçbir yerde şubesi yoktur.

ADRESE DİKKAT: Eminönü, Tramvay Caddesi No. 29-31 Telefon: 22082

NİMET GİŞESİ Sahibi NİMET ABLA

Hersene aldığımız ve beğendiğimiz

SAATLİ

Maarif Duvar Takvimi

Bu yıl daha mükemmel bir surette çıktı

Fakat aldanmamak ve yerine başka takvim almamak için

Maarif Takvimi

Adına bilhassa dikkat etmelidir.

MAARİF Takvimindeki yazılardan bazıları:

Takvime dair her türlü malumat, vakitler, mevsimler, fırtınalar, hava de-

gismeleri, güneşin burçlara tahayyülleri.

Arabi, rumi aylar, bayramlar, milli günler ve tatil günleri.

Günlerin tarihi, Mühim dünya tarihleri, Türk tarihi ve inkılap tarihi.

Faydalı sözler ve darbümeseller...

366 güzel hikâyeler ve lafifeler 366 mâniler ve bir çok lüzumlu ve

faydalı bilgiler.

Bu essiz ve emsalsiz takvimin merkezi: İstanbul Maarif Kitaphanesidir.

Aldanmamak için bilhassa: MAARİF TAKVİMİ adına dikkat etmelidir.

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiyatları 12-12-939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.2875	5.2.75
Nev - York	130.81	129.65
Paris	1.9975	2.9675
Millano	6.7575	6.7575
Cenevre	29.0680	29.0560
Amsterdam	9.45	9.25
Berlin	—	—
Briksel	21.575	21.575
Atina	0.97	0.97
Sofya	1.6126	1.6126
Prag	—	—
Madrid	13.605	18.605
Varşova	—	—
Budapeşte	23.8073	23.8073
Bükreş	0.97	0.97
Belgrad	8.175	8.175
Yokoham	81.4725	81.4725
Stokholm	81.0845	81.0845
Moskova	—	—

Akba kitabevi

Her dilden kitab, gazete, mecmua satar. SON POSTA'nın Ankara bayiidir. En iyi kırtasiye malzemesi mevcuttur.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazla miktarda ilân yaptıracağız ayrıca tenzihli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarifedir derpiş edilmiştir.

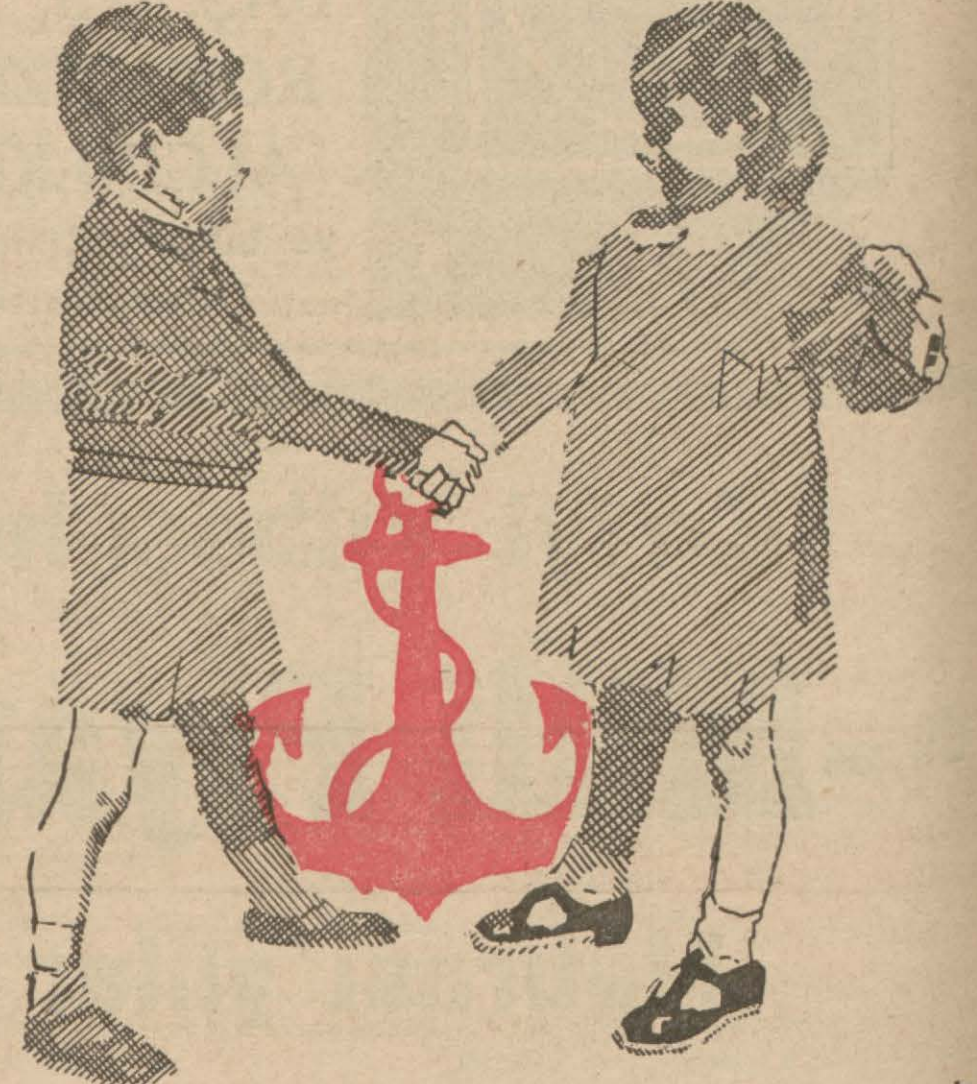
Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlançılık Kollektif Şirket
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Memleket Yavrularının İtifakına, Anne ve Babaların bihakkın tevaccühlerine mazhar olan

ÇAPAMARKA MUSTAHZARATI

İkincikânun 1940 da tam çeyrek asrı idrak etmek bahtiyarlığına nail olcağıdır.

Pirinç ve teknil hububat unlarını, kendi üstün teknik eseriyle Avrupalı bir tarzda ve nefis bir surette imal ve ihzar eder.

Beşiktaş - Kılıcalı

Kuruluş tarihi: 1915

GRİPİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE GRİP, ROMATİZMA

ve bütün ağrıları derhal keser
Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir

SILKO

ESKİ ve YENİ ROMATİZMA, LUMBAGO, SİYATİK, OMUZ, ARKA, BEL, DİZ, KALÇA ve soğuk algınlıklarından ileri gelen şiddetli ağrıları teskin ve izale eder.

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

	Beher takımın	Muvakkat teminatı
	Muhammen bedeli	
	Lira	Lira
230 takım erkek elbisesi ve kasket	22 :	
71 takım kadın müstahdemler için etek ceket	16 :	465

1 — İstanbul Üniversitesi müstahdemleri için yaptırılacak elbiseler 28/12/939 Perembe günü saat 15 de kapalı zarfla eksilmeye konulmuştur.

2 — Kumaş ve kullanılacak harç nümunelerle şartnamesi her gün Rektörlükte görür.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuzunu ve 939 Ticaret Odası vesikasını ve bu gibi işler yaptırma dair resmi dairelerin birinden son iki sene zarfında alınmış ve sikalarını havi teklif mektublarını ihaleden bir saat evvel Rektörlüğe vermiş olmaları lazımdır. «10291»

ŞİRKETİ HAYRİYEDEN:

Her akşam 23.25 de Kabataştan Üsküdar'a kalkan Araba Vapur-u, Bu Cumartesi Akşamından itibaren seferini 23.40 da yapacaktır.

Doktor: Kaşif Ömer Baştuğ

Göz mütehassısı
Hergün hastalarını Çağaloğlunda Son Posta idaresi karşısındaki Neşe apartmanında kabul eder.

Zayı — 1938 - 1939 ders yılında Beykoz Orta okulundan aldığım diplomamı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükümü yoktur.

Beykoz Karacaburun cad.
No. 28 Bedia Sezen

Elektrik Mühendisi

Vazife arıyor. (Mühendis) rumuzile İstanbul 176 posta kutusuna yazılması.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

Her Çeşit

OYUN KÂĞITLARI

Toptan ve Perakende

Satış Yeri:

Yeni Postane Karşısı KIZILAYHAN

Asipin Kenan

Sizi; SOĞUKTAN, NEZLEDEN, GRİPTEN, BAŞ, DIŞ ve bütün ağrılardan ve kırıklıklardan koruyacak ilâçtır.

HALİL SEZER

Karyola ve Madeni Eşya Fabrikası

Muhtelif cins karyola ve divanlarla madeni möbieler fabrikanın salonlarında teşhir edilmekte olup evvelce olduğu gibi hiçbir yerde satış yeri yoktur. Sirkeli Salkımsöğüt, Demirkapı caddesi No. 7. Tel: 21632